

Танкіст - це назавжди!

9 786177 229819

плюс Тернопільщина

№32 (550), середа
6 серпня 2025 року

Свобода

Незалежна громадсько-політична газета

8 сторінок

Тернопільська облрада підтримала Президента

Відбулося четверте пленарне засідання восьмої сесії Тернопільської обласної ради сьомого скликання. На сесії, де були присутні 43 депутати, розглянули 27 питань порядку денного, вшанували загиблих у війні з росією та ухвалили низку важливих рішень.

Засідання розпочалося з хвилини мовчання на честь полеглих захисників України. Голова облради Богдан Бутковський вручив Репсону грамоту Верховної Ради України депутату Олегу Любінському, директору Тернопільської обласної школи вищої спортивної майстерності, за його внесок у соціально-економічний розвиток держави та громадську діяльність. Подяку від

Голови ВРУ отримав Євген Зюбровський за професійні досягнення та волонтерську роботу.

Нові депутати та кадрові зміни

На сесії офіційно представили двох нових депутатів: Бориса Репку від партії "Батьківщина" та Андрія Семенюка від "ВО "Свобода". Вони замінили Марію Чашку та Івана Бугая, які раніше склали повноваження.

Ключові рішення сесії

Депутати проголосували за звернення до Державної служби України з етнополітики та свободи совісті щодо перевірки трьох релігійних організацій Тернопільської єпархії УПЦ на предмет зв'язків із іноземними структурами, діяльність яких заборонена в Україні. Йдеться про Почаївську Свято-

Успенську лавру, Почаївський, Свято-Духівський монастир та Свято-Богоявленський жіночий монастир.

Ще одне звернення, адресоване Кабінету Міністрів, стосувалося усунення соціальної несправедливості у виплатах родинам загиблих захисників. Депутати наголосили на необхідності зрівняти розміри одноразової допомоги для сімей загиблих до і після 24 лютого 2022 року.

Важливим рішенням стала підтримка Президента України Володимира Зеленського. Ініціатива, запропонована Богданом Бутковським, Володимиром Болещукот та Ігорем Сопелем, закликає політичні сили Тернопільщини об'єднатися навколо Глави держави для перемоги над російським агресором та розвитку України.

Депутати також підтримали електронну петицію про ремонт дороги

Мельниці-Подільська - Михайлівка - Кудринці - Панівці, а також передали майнові комплекси закладів профтехосвіти до комунальної власності Тернопільської міської громади. Крім того, скасовано рішення від 15 грудня 2021 року про передачу Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка до державної власності.

Господарські питання та плани

Серед інших питань порядку денного - господарські рішення, спрямовані на забезпечення життєдіяльності регіону. Богдан Бутковський анонсував наступну сесію на серпень, зазначивши, що облрада перейшла на щомісячний графік роботи для оперативного вирішення нагальних питань.

Гриць СИНІВЕЦЬ

Кожна проща у Зарваниці - то дорога до Бога і дорога до себе...

Нещодавно відбулася ювілейна, 30-та, проща до святого місця, дорогого душі і серцю багатьох мирян, до Зарваниці, про що ми писали на сторінках газети "Свобода". Нині моя розмова про історію прощ з середини 1990-х з головою комісії у справах родини і мирян Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ, організаторкою професійних прощ Ганною Зварич.

- Пані Ганно, знаю, як ви разом з іншими духівниками, прихожанами, однодумцями багато робите для того, щоб Зарваниця посідала гідне місце серед духовних скарбонь не лише України.

- Так, це величне всесвітньовідоме Марійське відпустове місце, куди приїждять вірні не тільки з нашого краю, а з різних регіонів України,

країн Європи та світу. Бо знають, тут вони отримують спокій для серця і душі, тут їх підтримають, вислухають, подарують духовне відродження та відчуття Божої благодаті, саме тут вони зміцнять віру. Зарваниця належить до 20-ти Марійських духовних центрів Європи -

Марійського європейського зв'язку, до якого належать місця з різних країн Європи, такі як Люрд (Франція), Фатіма (Португалія), Валсінгам (Англія), Альтеттінг (Німеччина), Сарагоса (Іспанія) та інші.

Особлива її роль - нині, у час воєнного лихоліття. І якщо раніше Церква намагалася допомагати вдовам, сиротам, багатодітним родинам, то тепер постали інші виклики. Церква морально підтримує тих, хто постраждав від війни: вимушено переселені особи, родини загиблих, родини зниклих безвісти, полонених, поранених. І тому стратегія розвитку УГКЦ - "лікування ран війни", щоб кожна людина була почутою, зціленою.

- Ми живемо у складні часи - був ковід, тепер війна...

- Тільки віра і духовність здатні перемогти усе. Мудрість, добро людей, увага один до одного здатні змінити життя на краще. Не треба говорити, а робити і жити справж-

німи цінностями.

Світ - це поле нашої діяльності, нашого життя. І ми маємо повернути його до Бога, повернути не ззовні, а з середини, бо живемо у світі і є частиною світу.

- Минуло 30 років від першої прощі. Ви пам'ятаєте її?

- Вона відбулася у 1995 році. То була надзвичайно велична духовна подія, в якій взяли участь понад мільйон людей. Собору Зарваницької матері Божої, що зараз має статус Малої папської базилики, ще не було. Була тільки капличка над джерелом.

У грудні 1989 року Українська Греко-католицька церква виїхала з підпілля, і у 1995 році у Зарваниці відбулася перша Загальнонаціональна проща, яка стала знаковою подією для УГКЦ, оскільки відбулася відносно новою церквою народу під покровом Пресвятої Богородиці. Віднова, бо таку посвяту у 1037 році робив князь Ярослав Мудрий.

Закінчення на 3 стор.

Громади, котрі найбільше і найменше підтримують ЗСУ

З початку 2025 року з місцевих бюджетів Тернопільської області на підтримку Сил безпеки і оборони України скеровано майже 260 млн грн.

Про це повідомив начальник Тернопільської обласної військової адміністрації В'ячеслав Негода.

Зокрема, територіальні громади області перерахували 185,4 млн грн, а з обласного бюджету спрямовано 73,9 млн грн. За словами Негоди,

найвищі показники фінансової підтримки відносно власних доходів продемонстрували Золотниківська (14,6%), Іванівська (13,8%), Гримайлівська (8,9%), Трибухівська (8,6%) та Іване-Пустенська (8,5%) громади, а також обласний бюджет (10,9%). У середньому по області частка підтримки становить 5,3% від отриманих доходів.

Водночас найнижчий рівень фінансування Сил безпеки і оборони зафіксовано у Козлівській, Товстенській, Залозецькій, Тербовлянській та Заводській громадах.

Штрафи, виплати та відстрочки: яких змін очікувати у серпні

З серпня цього року на українців чекає низка важливих змін. Зокрема, повертаються повні штрафи за порушення правил роботи з касовими апаратами, у застосунку "Резерв+" з'являються нові можливості для відстрочки від мобілізації, а ветерани та люди з інвалідністю отримають виплати до Дня Незалежності. Центр громадського моніторингу та контролю зібрав головні нововведення місяця.

Штрафи за касові апарати

Завершиться перехідний період, під час якого діяв зменшений розмір штрафів за порушення правил використання касових апаратів (РРО/ПРРО). На початку великої війни держава заборонила штрафувати підприємств за невикористання РРО/ПРРО, крім випадків, що стосуються підкацизних товарів. У 2023 році штрафи відновили, але тимчасово зменшили їхній розмір до 25% і 50% - для адаптації бізнесу до нових умов. Проте вже з серпня штрафи за невикористання касових апаратів та невикористання РРО/ПРРО, крім випадків, що стосуються підкацизних товарів, у 2023 році штрафи відновили, але тимчасово зменшили їхній розмір до 25% і 50% - для адаптації бізнесу до нових умов. Проте вже з серпня штрафи за невикористання касових апаратів та невикористання РРО/ПРРО, крім випадків, що стосуються підкацизних товарів, у 2023 році штрафи відновили, але тимчасово зменшили їхній розмір до 25% і 50% - для адаптації бізнесу до нових умов.

Проте вже з серпня штрафи за невикористання касових апаратів та невикористання РРО/ПРРО, крім випадків, що стосуються підкацизних товарів, у 2023 році штрафи відновили, але тимчасово зменшили їхній розмір до 25% і 50% - для адаптації бізнесу до нових умов. Проте вже з серпня штрафи за невикористання касових апаратів та невикористання РРО/ПРРО, крім випадків, що стосуються підкацизних товарів, у 2023 році штрафи відновили, але тимчасово зменшили їхній розмір до 25% і 50% - для адаптації бізнесу до нових умов.

Патенти та торгові марки

До 14 серпня 2025 р. бізнес може надолужити зобов'язання щодо сплати за патенти. Річ у тім, що у період великої війни підприємцям дозволяли не платити річні збори та не поновлювати патенти. Проте з 31 травня 2025 р. в Україні припинили дію "воєнні" пільги у галузі інтелектуальної власності. Бізнесу дали 75 днів, щоб сплатити заборговане. І термін спливає у середині серпня.

Нові відстрочки у "Резерв+"

На початку серпня в мобільному застосунку "Резерв+" з'явиться можливість оформити відстрочку від мобілізації, зокрема, для викладачів. Про це на своїй сторінці у соцмережі повідомила заступниця міністра оборони з питань цифровізації Катерина Черногоренко. Відстрочки стосуватимуться наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників вищої та профосвіти, якщо дані про них є в Єдиній державній електронній базі з питань освіти. Також відстрочки передбачені для українців, які мають чоловіка або дружину з інвалідністю 1 чи 2 групи, якщо цей статус підтверджується даними Мінсоцполітики, Пен-

сійного фонду та ДРАЦС.

Надалі планують надати таку можливість родинам, які виховують дитину з інвалідністю.

Повернення із СЗЧ

До 30 серпня 2025 р. діятиме спрощений механізм повернення на службу військових, які самовільно залишили частини або дезертирували. Ім потрібно добровільно звернутися до органу управління Військової служби правопорядку у Збройних силах України, одного із батальйонів резерву, Державного бюро розслідувань або Національної поліції України. Також можна скористатися мобільним застосунком "Армія+", подавши відповідний рапорт. Після підтвердження в застосунку у військового буде 24 години, щоб прийти у відповідний підрозділ ВСП, отримати там припис та вирушити до визначеного батальйону резерву.

Протягом 3 дб таким військовим продовжать службу, дію контракту, а також поновлять виплату грошового забезпечення.

Повернутися на службу можна не обов'язково у свою військову частину. Зокрема, у батальйоні резерву допоможуть скласти клопотання до слідчого, прокурора, суду про намір повернутися до своєї колишньої або іншої військової частини чи місця служби.

Виплати до Дня Незалежності

До Дня Незалежності уряд, як і щороку, готує виплати для окремих категорій українців. Люди з інвалідністю першої групи отримують 3100 грн, другої та третьої груп - 2900 та 2700 відповідно. Також 3100 грн отримують люди з особливими заслугами перед Батьківщиною. Учасникам бойових дій, постраждалим учасникам Революції Гідності мають виплатити 1000 грн. Колишнім неповнолітнім в'язням концтраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання передбачені виплати у 1000 грн. Члени сімей загиблих (померлих) захисників та захисниць України мають отримати 650 грн. Учасники війни та колишні в'язні таборів, особи, вивезені на примусові роботи, діти партизан і підпілників - 450 грн.

Люди, які отримують пенсію за віком чи за інвалідністю, отримують виплату автоматично на пенсійний рахунок. Військовці зі статусом УБД, які продовжують служити, отримують гроші за місцем служби. Ті, хто мають право на виплату, але не є пенсіонерами та не служать, мають особисто або онлайн подати заяву до Пенсійного фонду - кінцевий термін до 1 жовтня 2025).

Завдяки грантовому конкурсу від «Контінентал» Збаразька громада реалізувала соціально важливий проєкт у селі Іванчани

Уже другий рік поспіль сільські громади, де "Контінентал Фармерз Груп" обробляє землі, отримують змогу втілювати важливі соціальні проєкти завдяки фінансовому сприянню компанії та з її допомогою. У рамках конкурсу малих грантів "Контінентал" відбирає серед поданих заявок найкращі ініціативи й допомагає реалізувати їх у форматі корпоративного волонтерства за участі своїх співробітників і місцевих мешканців.

Цьогоріч до конкурсу долучилася Збаразька міська територіальна громада Тернопільської області, запропонувавши здійснити благоустрій території навколо джерела та пам'ятника Борцям за волю України в селі Іванчани. Проєкт уже втілили в життя силами 30 волонтерів, серед яких 15 - працівники "Контінентал".

На реалізацію ініціативи компанія скерувала понад 54 тис. грн грантових коштів. Ще майже 30 тис. грн громада використала на засадах співфінансування зі соціального бюджету, який "Контінентал" нараховує за кожен гектар землі в обробітку. Загалом, враховуючи грантові кошти та

кошти із соціального бюджету, компанія надала на реалізацію проєкту в Іванчанах 84,5 тис. грн. За них вдалося закупити тротуарну плитку та бордюри, цемент, фарбу, інші будівельні матеріали й інвентар, а також саджанці туй для озеленення території. Завдяки спільній злагожденій роботі активісти змогли повністю облаштувати історично значущу для села територію навколо пам'ятника Борцям за волю України, поклакувати монумент, пофарбувати паркан і висадити декоративні дерева.

Начальник відділу корпоративної соціальної відповідальності "Контінентал Фармерз Груп" Андрій Михайлиця розповідає, що конкурс малих грантів демонструє свою ефективність уже другий рік поспіль. "Успіхи тогорічної програми спонукали нас підвищити максимальний розмір фінансування із 40 тис. грн до 50 тис. грн для кожної громади-учасниці. Ми переконалися, що навіть невеликі інвестиції можуть суттєво змінити життя населених пунктів на краще, коли вони поєднуються з ініціативністю місцевих жителів та волонтерською підтримкою наших працівників", - наголошує Андрій Михайлиця.

Ірина СТАХУРСЬКА

І знову війна забирає найкращих...

Я вже скоро помру від цієї війни (Написано з відчаю)

Я вже скоро помру від цієї війни -
Не від куль на "нулі",
а за крок від Серету...
Не витримує серце картин і новин
Про завали, бої і тисячі смертей...
І навіщо той глум:
"А ти тішає життям...",
Як пронизує розум: "Тривога!..."
Чийсь будинок, як шмат, відкусив
хижий звір,
Змішав камінь й людей
Та й сховався за рогом.
Як жакливо,
дитя і не зойкнуло: "Мамо!..."
А може, воно лепетало в руїнах?
Та розтанув той крик,
не почутий вже нами,
І маленька душа
обернулась в пір'їну?..
"Загинув!...", "Пропав..."
чи "Потрапив в полон...".
І що день,
то в країні більшає драми.
Хоронять й хоронять,
і містом й селом,
Торгують живими...
З фургонів - тілами...
А тіло колись мало серце й мізки.
Воно, мабуть,
жило і також боліло...
Боже, це тіло хіба? Це - кістки,
Буває, в мішку -
три руки і коліно...
Проклятий той, хто почав цю війну,

А може, й було:
прочинив хтось їй двері?
Строк давності злочинів
ще не минув...
Та хіба покарають лише на папері?
Листків уже скільки
вмістив календар:
Понад тисячу діб,
більш десятка сезонів...
Хто це на горі його нам продав,
Порадив забити щити, де газони...
У Полтаві, читаю, по "вінця" Алея,
В зворотній вже бік
підуть пам'ятні фото?
В Тернополі також ряди біля краю,
Ще минуть Крушельницьку,
цей голос епохи...
Голоси, Соломіє,
як ми плачем народом.
Хоча - всім війна,
а комусь - й мати рідна,
Охоплює груди і жаром, і льодом:
Чи скоро вже мир?
Він, як сонце, потрібен...
Нині, де в центрі -
бульвари й фонтани,
Перейменуємо все
на сумне кладовище...
Колись тут казали:
"Люблю до нестями...",
А нині тут -
біль, кризь ще рами порожні
Вітер прицільно і жалібно свище...
Михайло ІВАЩУК

Був головним інженером і мав "золоті руки"

23 липня жителі Байковецької та Шумської громад віддали останню шану військовослужбовцю, уродженцю села Потурів, що на Шумщині, мешканцю с. Соборне Байковецької сільської громади **Олександру Володимировичу ЯСЬКУ** (1985 р.н.), який загинув 15 липня під час виконання бойового завдання на Сумському напрямку.
"Світлої пам'яті Олександр народився у багатодітній родині Оксани та Володимира Яських. У подружжя народилося двоє синів та донечка. Крім своїх рідних дітей, подружжя виховувало племінницю Тетяну, оскільки дівчинка залишилася сиротою. Навчався Олександр у Потурівській школі, потім - у Байковецькій. Після її закінчення вступив до Тернопільського професійного училища №9. Згодом здобував знання у Бережанському аграрному технічному інституті. Працював головним інженером у "Тернопільміскліфті".
Олександр разом з дружиною Зоряною та одинадцятирічною донечкою Іринкою проживали у с.Соборне. Сім'я доглядала за бабусею та побудувалася на батьківському обійсті мами Оксани. До слова, дружина Зоряна - теж з Соборного. Тато Олександра відійшов у засвіти кілька років тому.
У листопаді 2024 р. чоловіка мобілізували до лав ЗСУ. Його молодший брат Степан теж боронить нашу державу..." - написала журналістка газети "Новини Шумщини" Мар'яна Парацинець на сайті "Шумськінфо".
"Його знали як щирю, добру, працелюбну людину. Він мав "золоті руки", ніколи не відмовляв у допомозі. Був трудолюбивим сином, уважним братом, люблячим батьком і чоловіком..." - йдеться у дописі Бай-

ковецької сільської ради.
Мужній воїн залишив у вічному смутку маму Оксану, дружину Зоряну, донечку Іринку, бабусю Олександру, сестру Наталю, брата Степана.
Поховали захисника у Соборному.
Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам.
Вічна пам'ять і шана Герою!

Працював художником-дизайнером

24 липня жителі Бережанської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, сержанта, уродженця міста Бережани **Руслана Ярославовича СИСАКА** (31. 08. 1972 р.н.), серце якого перестало битися 19 липня в лікарні м. Рівне.
Світлої пам'яті Руслан навчався у Львівському художньому училищі ім. І. Труша. Згодом у Львові працював художником-дизайнером. У 2024 році його призвали до лав ЗСУ.
Мужній воїн залишив у вічному смутку брата та сестер.
Поховали захисника на новому кладовищі с. Рай.
Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам.
Вічна пам'ять і шана Герою!

Був доброзичливим і щирим
24 липня жителі Борщівської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, солдата, мешканця села Пилатківці **Павла Михайловича ЧИСНЮКА** (6. 08. 1989 р.н.), який загинув 19 липня під час виконання бойового завдання внаслідок мінометного обстрілу в районі населеного пункту Карлівка Донецької області.
Близькі згадують Павла як доброзичливого і щирого чоловіка.
Поховали захисника у рідному селі.
Щиро співчуваємо рідним і близь-

ким, друзям і побратимам.
Вічна пам'ять і слава Герою!

Поховали на Львівщині

24 липня Бучацька та Львівська громади віддали останню шану військовослужбовцю, уродженцю м. Бучача **Володимиру ДУМІ** (10. 07. 1983 - 21. 07. 2025).
Світлої пам'яті Володимир здобув вищу освіту у Бучацькому інституті менеджменту та аудиту за спеціальністю "Менеджмент". Працював старшим продавцем-консультантом у товаристві з обмеженою відповідальністю "ФОКСТРОТ" та торговельним менеджером у товаристві з обмеженою відповідальністю "ЛД-ДЕРЖБУДПОСТАЧ". Зі слів рідних, любив готувати, захоплювався футболом. У 2025 році долучився до лав ЗСУ.
Поховали воїна на кладовищі у селі Лисиничі Львівської громади.
Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям.
Вічна пам'ять і слава Герою!

Загинув на Харківщині
24 липня жителі Кременецької громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, солдата, старшого навідника гранатометного відділення, мешканця м. Кременець **Сергія Івановича ГОЦКАЛЮКА** (1. 08. 1989 р.н.), який загинув 18 липня у Харківській області.
Світлої пам'яті Сергій був життєрадісним, чуйним чоловіком, завжди готовим прийти на допомогу.
Поховали захисника на кладовищі с. Великі Млинівці.
Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам.
Вічна і світла пам'ять Герою!

Був доброзичливим

25 липня жителі Золотопотіцької громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, мешканця села Соколів, що на Бучаччині, **Івана Івановича ПИЛИПІВА** (6. 04. 1979 р.н.), серце якого перестало битися 23 липня.
Світлої пам'яті Іван був доброзичливим і щирим чоловіком й водночас мужнім воїном.

Поховали захисника у рідному селі.
Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям.
Вічна шана і світла пам'ять Герою!

Був справжнім патріотом

26 липня жителі Підволочиської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця 131-го окремого розвідувального батальйону СВ ЗСУ імені Євгена Коновальця, головного сержанта, мешканця селища Підволочиськ **Богдана Антоновича ХЕМІЯ** (22. 07. 1972 р.н.), серце якого перестало битися 24 липня після важкої хвороби у рідному селищі.
"Під час похоронної відправи отець Михайло Валійон звернувся до матері Героя - пані Марії, яка у свої 75 років провела в останню путь сина. Він подякував їй за виховання Богдана - сина, вірного Українці, доброго християнина, гідного громадянина.
Він понад десять років віддав службі у Збройних силах України... Був членом УНА-УНСО (член Тернопільської крайової команди УНСО), і цей дух патріотизму, сили й незламної віри передав доньці Оленці - про неї він говорив з особливою ніжністю та гордістю. Для нього родина завжди була на першому місці. Останні дні життя Богдан звернувся до найрідніших - коханої дружини Наталії та молодшої сестри Олі. Усвідомлюючи близький відхід, він висловив останнє бажання - бути похованим поруч із побратимами", - йдеться у повідомленні Підволочиської селищної ради.
Поховали захисника у рідному селищі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам.
Вічна пам'ять, честь і шана Герою!

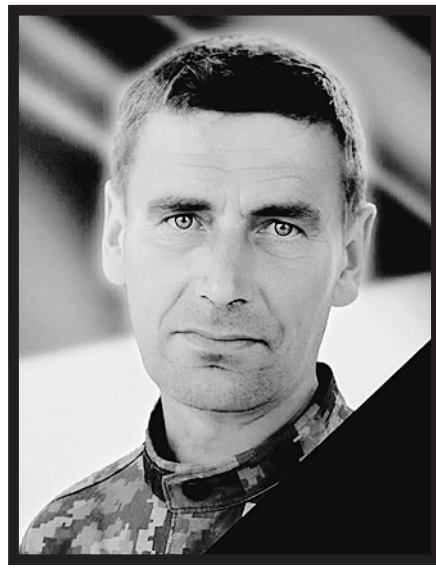
Рік надій та сподівань

27 липня жителі Іване-Пустенської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, молодшого сержанта, мешканця села Іване-Пусте, що на Борщівщині, **Івана Романовича ГЕЛЕТКАНИЧА** (13. 10. 1970 р.н.), який загинув 2 серпня 2024 року під час виконання бойового завдання в районі населеного пункту Роботино Запорізької області.
Світлої пам'яті Іван від серпня минулого року вважався зниклим безвісті. Рідні сподівалися, що воїн повернеться, але, на жаль, дива не сталося...
Руслана Бойко присвятила Герою віршовані рядки...
Сира земля накрила свого сина,
Вона - його поклонання, рутину,
Ціле життя орав її і сіяв,
Ходив по ній світанками і мріяв...
Війна оре! Іван уже не зоре,
Він там, де спокій сіють ясні зорі,
Де хлопці зі щитів лягли спочити,
А так хотілось жити, жити, жити!!!
Живи, Герою, вічно поміж нами!!!
Сира земля шепоче з прапорами і плачем... Небо кращих збирає!
Сумні жнива... Іван не позбирає...
Поховали захисника у рідному селі.
Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам.
Вічна пам'ять і слава Герою!..

Довга дорога додому

28 липня жителі Бережанської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, гранатометника, уродженця села Шумляни, що на Бережанщині, мешкан-

ця міста Бережани **Ярослава Миронівича ГАТЛАНА** (22. 04. 1970 р.н.), який загинув 30 серпня 2024 року, виконуючи бойове завдання під час здійснення штурмових дій в результаті зіткнення з противником на околиці населеного пункту Торецьк Бахмутського району Донецької області.
"Коли Ярославу було два роки, померла його мати. Згодом вони з батьком переїхали в Бережани. Навчався Ярослав в Бережанах та Терехівлянській школі-інтернаті. Згодом здобув освіту в ПТУ м. Львова за спеціальністю "Токар". Після навчання працював за фахом на Бережанському склозаводі. У 1988-1990 рр. проходив строкову військову службу, після якої повернувся працювати на склозавод. У 1991 році одружився. Згодом працював за кордоном. 1 червня 2024 року Ярослава мобілізовано до лав ЗСУ. Наприкінці літа минулого року прийшла звістка про те, що Ярослав зник безвісті в зоні бойових дій... В смутку та горі залишилися дружина, дві доньки, син, двоє внуків та сестра..." - йдеться в повідомленні Бережанської міської ради.
Поховали захисника на алеї Героїв м. Бережани.
Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам.
Вічна пам'ять і слава Герою!

Понад рік надій та сподівань

29 липня жителі Копичинецької громади віддали останню шану військовослужбовцю, вогнетметнику роти радіаційного, хімічного та біологічного захисту 68-ї ОЕБр ім. О. Довбуша, солдату, мешканцю села Тудорів, що на Гусятинщині, **Олегу Дмитровичу ІОСИПІВУ** (12. 01. 1972 р.н.), який загинув 15 червня 2024 р. під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Новоселівка Перша Покровського району Донецької області.
Світлої пам'яті Олег був життєрадісним і щирим чоловіком й водночас вірним побратимом. Він тривалий час вважався зниклим безвісті.
Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким.
Вічна пам'ять і слава Герою!

Без батька залишився п'ятирічний син

29 липня жителі Монастирської та Бохівської громад віддали останню шану військовослужбовцю, молодшому сержанту, головному сержанту-командиру гранатометного відділення, уродженцю села Задарів, що на Монастирищині, мешканцю с. Тисів, що на Івано-Франківщині, **Роману Юрійовичу ВОЛОСЯНЧУКУ** (27. 11. 1990 р.н.), який загинув 11 липня під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Шевченко Покровського району Донецької області.
Світлої пам'яті Роман навчався у школі рідного села, згодом - в Івано-Франківському державному коледжі технологій та бізнесу за спеціальністю "Комерційна діяльність". У 2016 р. він пов'язав

своє життя з Бохівщиною - одружився у селі Тисів, де й проживав разом із дружиною. Працював у Бохівському відділенні "Нової пошти", згодом - за кордоном. До лав ЗСУ Романа призвали 12 квітня 2024 року. Він спочатку вважався зниклим безвісті, на жаль, днями підтвердилася трагічна звістка...
Мужній воїн залишив у вічному смутку батьків, дружину та п'ятирічного сина, брата, сестру...
Поховали захисника у родинному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам.
Вічна пам'ять і шана Герою!

"Пам'ять про нього житиме вічно"...

30 липня жителі Почаївської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, прикордонника, кінолога, жителя Маріуполя **Івана Сергійовича КОМАРІЦИНА** (19. 11. 1986 р.н.), який загинув 24 січня 2024 року в авіакатастрофі у Белгородській області.
Світлої пам'яті "Іван від початку повномасштабного вторгнення боронив рідне місто, а потім потрапив у полон до окупантів. Але навіть у неволі залишався незламним воїном. Він загинув у катастрофі літака, який перевозив українських полонених... Хоч Іван не жив у Почаєві, але саме суди, до своєї родини, повертається в останню путь наш Герой. Тут, де тепер живуть його близькі, де пам'ять про нього житиме вічно", - йдеться у дописі Почаївської міської ради.
Поховали захисника у Почаєві.
Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам...
Вічна пам'ять, слава і шана Герою!

Повернувся з Франції, щоби захищати Україну...

30 липня жителі Терехівлянської громади віддали останню шану військовослужбовцю, мешканцю села Лошнів **Анатолію Михайловичу КОПКУ** ("Вулкан"; 15. 02. 1968 р.н.), серце якого перестало битися 28 липня.
Світлої пам'яті Анатолій - воїнафганець, у 2014-2017 рр. проходив контрактну службу, захищав Україну в зоні проведення АТО. Після повернення з війни працював на заробітках у Франції. Коли в лютому 2022 року росія розпочала повномасштабне вторгнення, він повернувся в Україну й знову став до лав захисників. Писав вірші...
Його побратим Андрій Черниш у соцмережі написав: "Ця клята війна не відпускає, вона наздоганяє всюди. Твоє серце не витримало того болю, якого ти зазнав за 11 років війни. Нас все меншає. Але ми колись обов'язково зустрінемося, і ти прочитаєш мені свій новий вірш. Пам'ятаєш, як тоді, у бліндажі?..."
Чуєш, брате, ми живі,
Вирити нами окопи
Залишилися пусті.
Вітер степом гуляє,
Та нас там уже нема,
Земля, яка нас прикривала,
Стала на віки свята.
Нічого не вишло
московській орді,
Зламали їм зуби
Українські бійці.
Хвала батальйону,
Хто залишився живий,
Вічна пам'ять усім,
Хто став на віки святий...
Чуєш, брате, ми живі,
Як здобувалася свобода
Мають пам'ятати дорослі й малі...
Мужній воїн залишив у вічному смутку маму, брата, двох сестер.
Поховали захисника у рідному селі.
Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям...
Вічна пам'ять, честь і слава Герою!

Закінчення на 4 стор.

«Яблучний Спас - йде літо від нас»...

Так каже народна приказка, але, здається, що літа й не було...

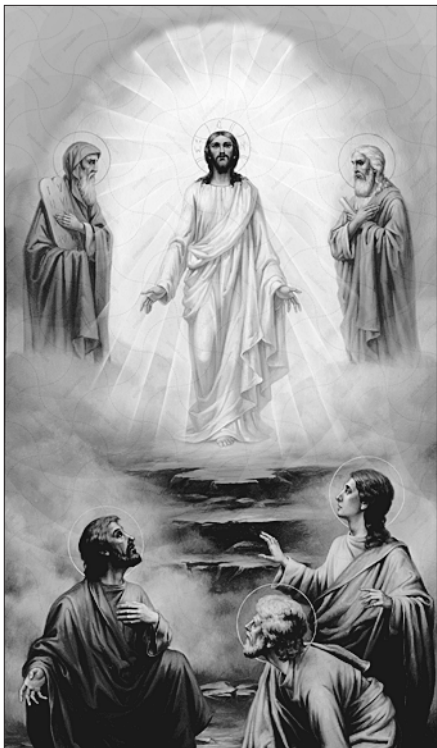
Історія свята, звичай, повір'я

Нині, 6 серпня, ми відзначимо свято Преображення Господнього - одне з 12 найбільших. У народі його також називають Яблучним Спасом, Другим Спасом або Великим Спасом. Цей день присвячений євангельській події, коли апостоли побачили Христа в перетвінні. Згідно з Біблією, цього дня Ісус з учнями піднявся на гору Фавор. Під час молитви лице Ісуса освітло яскраве світло, а його одяг став білосніжним. Ісус преобразився на очах своїх учнів, відкривши їм своє призначення. Звідси назва свята - Преображення Господнє.

Цього дня Христос дізнався, що він призначений для порятунку людей і для цього йому судилося померти в муках, а потім воскреснути. Повернувшись з гори, Ісус наказав зібрати яблука, щоб Господь міг їх освятити.

В давнину наші предки відзначали наприкінці літа свято урожаю. Це дає підставу вважати, що коріння свята сягає дохристиянських вірувань. Найбільше на освячення яблук чекали матері, у яких померли діти, й дочки, у яких померли матері, оскільки, за народними віруваннями, яблука їм можна було їсти тільки після Спасу.

Цього дня не можна виконувати

домашню роботу, дозволяється лише готувати їжу. Також не можна лягати, купатися у відкритих водоймах та бажати комусь зла. Не можна вбивати комах - мух, комарів, мошок, жучків, бо це вважається поганою прикметою і може принести нещастя. Натомість у свято Преображення Господнього потрібно молитися та згадувати про померлих родичів.

Яблучний Спас припадає на Успенський піст. Тому, як і під час будь-якого православного посту, в цей час важливо не лише тілесне утримання, а й духовне очищення.

У народі вірять: якщо на Спас загадати бажання, а потім з'їсти освячене яблуко, то воно обов'язково здійсниться. Яблука символізують добробут, родючість та злагоду в сім'ї. До речі, засновник комп'ютерної імперії Microsoft мільярдер Білл Гейтс перші гроші заробив, торгуючи на ринку яблуками.

Цього дня здавна роздавали дрібні гроші бідним та пригощали їхню нужденних. Вважали, що тоді родина буде щасливою та життєм в достатку.

Кажуть, який Спас, такий січень. На Яблучний Спас сухий день - до сухої осені, дощовий - до вологої, а ясний - до суворі.

Преображення у храмах Тернопільщини

На Тернопільщині є кілька храмів Преображення Господнього. Три із них - у містах Підгайці (1772, зразок галицького дерев'яного зодчества) та Шумськ (1637, наново висвячений 1741 і у 1837) і с. Залужжя (1600) на Збаражчині - пам'ятки архітектури національного значення.

У Зборіві церква збудована у 1801 р., відома чудотворною іконою Розп'ятого Спасителя, яку у 1905 р. коронував Андрей Шептицький.

Є храми, які були закриті радянською владою. Наприклад, у с. Шершенівка на Борщівщині церкву Преображення Господнього, зведену у 1901 р., у 1962 р. закрили. У 1986 р. у ній спробували облаштувати складське приміщення, проте жителі чинили спротив працівникам райвиконкому і міліції. Внаслідок сутичок двоє жителів потерпіли. А 5-х засудили до 5-ти діб арешту. У с. Бурканів на Тербовлянщині храм спорудили на місці зруйнованого радянською владою у 1950 році.

Також у нашому краї є церкви Преображення, перебудовані з костелів (Волиця, Ігровиця та ін.).

Зрештою, кожна з церков Преображення у Тернополі (Пронятин), Жилинцях і Заліссі на Борщівщині, Бичківцях і Білобожниці на Чортківщині, Городниці Гусятинщині, Ренові на Зборівщині та інші має свою неповторну історію.

Свято Преображення Господнього символізує перемогу світла над темрявою, сміливості, згуртованості і солідарності українців. Лише об'єднавши зусилля, ми зможемо здобути переможний мир. Тож не шкодуймо сил в умовах війни засвічувати світло один для одного!

Лішня: духовне серце пам'яті Героїв

25 липня, у свято Успіння праведної Анни, матері Пресвятої Богородиці, у селі Лішня, що на Кременеччині, відбулася Всеукраїнська проща для родин загиблих військовослужбовців.

Сюди щорічно із різних куточків нашої країни приїжджають родини Героїв, волонтери, військові та небайдужі українці, молитовно згадують бійців, які віддали своє життя за волю та незалежність України.

Цього дня Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній, очоливши молитовне вшанування, звершив освячення іконостасу та Божественну літургію у

місцевому меморіальному храмі на честь праведної Анни.

Єдина в Україні каплиця-пантеон, де увіковічена пам'ять полеглих захисників (їхні імена навіки закарбовані на гранітних плитах, які привезені майже з усіх областей України) в новітній російсько-українській війні, розташована під лісом над плесом ставу. Поруч б'є цілюще джерело Святої Анни, воду з якого прагне набрати кожен відвідувач. З кількох боків піднімаються залісні гори. Липнєве повітря пахне лісом, різноцвіт'ям, грибами, живими. Краса небачена... Можливо, сам Господь обрав це місце для Всеукраїнських прощ, щоб якось розрадити батьків, дружин та родичів полеглих Героїв. Тут, у селі Лішня, серед природної краси та спокою й запланували створити реабілітаційний центр для бійців.

Предстоятелю ПЦУ співслужили митрополит Черкаський і Чигиринський Іоан, митрополит Тернопільський і Кременецький Нестор, архієпископ Кропивницький і Голіванівський Марк, архієпископ Тернопільський і Буцацький Тихон, архієпископ Харківський і Слобожанський Митрофан, архієпископ Тернопільський і Тербовлянський Павло, єпископ Херсонський і Каховський Борис, єпископ Рівненський і Сарненський Гавриїл, настоятель храму протоієрей Андрій Любунь та запрошене духовенство.

За Богослужінням молилися численні рідні полеглих українських воїнів, військовослужбовців та представників місцевої влади.

Після читання Євангелія Його Блаженство виголосив першосвятільське слово проповіді, в якому, зокрема, сказав про духовний вимір боротьби українського народу за свободу, даровану нам Богом, за яку пожертвували своїми життями наші найкращі сини та дочки.

Окрім того, Митрополит Епіфаній закликав молитовно вшановувати пам'ять наших полеглих героїв і частіше звертатися до Бога з подякою за збереження Української держави та з проханнями про допомогу в боротьбі з російським агресором. Згодом Предстоятель ПЦУ возніс особливу молитву

до Господа за нашу Батьківщину, яка переживає час важких випробувань і небезпек. Також лунали молитовні прохання за воїнів, які самовіддано продовжують захищати Україну, за владу і наш народ.

Наприкінці Божественної літургії Блаженніший владика відзначив церковними нагородами рідних захисників України, військовослужбовців та благодійників.

Після відправи Митрополит Епіфаній перед пам'ятним хрестом очолив літію за спокій душ усіх полеглих оборонців Батьківщини і вбитих мирних жителів.

На завершення молитовної прощі Його Блаженство благословив автомобіль, придбаний стараннями Тернопільської єпархії, та передав його військовій частині механізованої бригади.

"Тут їхня слава і братерство..."

Митрополит Нестор звернувся до вірян та паломників, подякував за те, що вшанували пам'ять загиблих воїнів. "Головне призначення цього намоленого місця - об'єднати родини загиблих захисників України", - наголосив один із організаторів прощі, протоієрей о. Андрій Любунь.

Під час соборної молитви за кожного, кого не дочекалися, за кожного, хто своєю кров'ю освятив незалежність та волю нашого народу і нашої землі, прозвучали імена полеглих у російсько-українській війні. На очах присутніх бриніли слози. Пам'ять про полеглих українських героїв вшанували хвилюючим мовчанням.

"...У солдатських окопах немає лукавства... там біль, відвага та любов... тут їхня слава і братерство..." - так вміло підкреслив один з військових капеланів.

Уся проща була наповнена єднанням людей, розповідями про синів, що дивилися з портретів, з футбол-лок батьків, плакатів, тут були написані нові вірші. А ще твердим переконанням прощан, що Лішня треба розвивати як сучасний паломницький центр. Багато вдячних слів адресувалося отцю Андрієві Любуню.

Жнива 2025

Тернопільщина: третє місце щодо врожайності

Як стверджують фахівці, цьогоріч рекордів з урожайності пшениці не буде. Середній офіційний показник очікується на рівні 3,5-4 т/га.

У 2025 році аграрії нашої області планують зібрати понад 3 млн тонн зерна та понад 900 тис. тонн насіння олійних. Загальний обсяг урожаю - понад 3,9 млн тонн.

Як свідчать попередні дані щодо жнивної кампанії 2025 року, Тернопільська область займає 3 місце в Україні за урожайністю. Попри виклики, аграрії області демонструють високу ефективність та стабільні результати, - сказав директор департаменту агропромислового розвитку Тернопільської ОВА Володимир Стахів.

Найпомітніші зміни: соняшник -

збільшення на 5,5 тис. га (77,7 тис. га всього); соя - зменшення на 5 тис. га (133,7 тис. га); ріпак - 76,5 тис. га (-1,4 тис. га); цукрові буряки - 18,3 тис. га (-8,4 тис. га).

Найвища врожайність: озима пшениця - 63,3 ц/га (+6,5 ц/га), ячмінь - 61,3 ц/га, горох - 26,7 ц/га, ріпак - 37,4 ц/га.

У сільгосппідприємствах області працюють 1216 зернозбиральних комбайнів, з них 872 - високопродуктивні імпортні. Додатково планується залучити ще близько 130 одиниць техніки, що дасть змогу зібрати урожай за 20-22 погожих днів.

Для зберігання врожаю в області функціонують понад 540 зерноскладів, токів і елеваторів, загальною місткістю до 2,8 млн тонн. Це дає можливість не лише якісно зберігати вирощене, а й оперативно відвантажувати зерно за межі регіону.

Галина ВАНДЗЕЛЯК

У Монастирських задзвонять «Дзвони Лемківщини-2025»

16 серпня в урочищі "Бичова" поблизу Монастирськ відбудеться XXIV Міжнародний фестиваль лемківської культури "Дзвони Лемківщини". Захід збере виконавців, майстрів та гостей з різних куточків України та світу, аби вшанувати лемківську спадщину, скуштувати традиційні страви, насолодитися пісню і відчути незламний дух народу, до якого зберіг свою ідентичність попри випробування історії.

"Дзвони Лемківщини" стане нагадуванням про незламність духу

українців, які зуміли зберегти свою ідентичність. Фестиваль традиційно збере виконавців, майстрів та шанувальників лемківської культури. Отож, гостинно запрошуємо відвідати фестиваль лемківської культури 16 серпня 2025 р. о 12.00 год. в урочищі "Бичова" на Монастирщині, - йдеться у повідомленні на Фейсбук-сторінці "Дзвони Лемківщини" - Всеукраїнський фестиваль лемківської культури".

"Дзвони Лемківщини" відіграють велику роль у промоції Чортківського району, де найбільш етнічно сформовано лемківське середовище.

Кожна проща у Зарваниці - то дорога до Бога і дорога до себе...

Закінчення. Початок на 1 стор.

- Мільйонна перша проща була найвселюднішою?

- Можна й так сказати, хоча минулі прощі всі були багатолюдніми, до ковіду, до війни. У час підпілля люди знали, що у першу неділю після свята Петра у Зарваниці буде проща. Минулого року Синод єпископів УГКЦ офіційно затвердив проводити щорічну Всеукраїнську прощу у другу неділю липня. На спільну молитву у різні роки збиралися президенти, прем'єр-міністри, міністри, народні депутати, депутати різних рівнів, відомі українські та світові громадські діячі.

- Знаю, що у Марійському духовному центрі проводите і професійні прощі.

- З 2002 року тут організовують і проводять професійні паломництва різних суспільних груп, організацій, об'єднань, установ. Щороку Зарваниця приймає до 20 професійних прощ, які проводять напередодні чи у день професійного свята. Деякі паломництва об'єднують у молитві п'ять-шість областей України.

В архієпархії ми шукали різні способи, методики, форми праці з мир'янами. Реагуючи на потреби часу,

використовували форми релігійного просвітлення і апостольства у різних сферах діяльності. Кульмінаційним моментом праці з працівниками різних професій стала організація професійних прощ до Марійського духовного центру Зар-

ваниця. Це стало великою силою і джерелом благодаті, просвіщенням розуму і серця.

Кожна структура, об'єднання, організація має свою відому хоругву із професійними особливостями, шевронами, але лицеву сто-

Герої не вмирають

І знову війна забирає найкращих...

Закінчення. Початок на 2 стор.

Вишивав бісером

31 липня жителі Тернопільської громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, солдата самохідного артилерійського дивізіону **Володимира Васильовича ГОРБАЧА** (22. 10. 1984 р.н.), який загинув 19 липня під час виконання бойового завдання на Донеччині.

Світлої пам'яті Володимир - учасник АТО, після повномасштабного вторгнення з перших днів пішов захищати Батьківщину. До війни працював водієм на молокозаводі. Як згадують родичі та знайомі, Володимир був дуже доброю, чуйною і щирою людиною, нікому не відмовляв у допомозі, мав почуття гумору, гарно вишивав бісером.

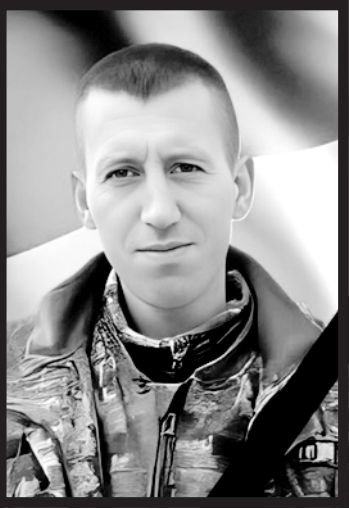
Поховали захисника на Пантеоні Героїв Миколинецького кладовища.

Щиро співчуваємо батькам, дружині, сину, рідним і близьким, друзям і побратимам...

Вічна пам'ять і слава Герою!

Поховали у рідному селі

31 липня жителі Борсуківської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, мешканця села Передмірка, що на Лановеччині, **Сергія Степановича ШМИГУНА** (27. 04. 1986 р.н.), який загинув 19 липня внаслідок удару ворожого БпЛА під час виконання бойового завдання в районі населеного пункту Новоандріївка Донецької області.

Мужній воїн залишив у вічному смутку дружину та двох дітей, які понад усе чекали його повернення додому.

Поховали захисника у рідному селі.

Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам...

Вічна пам'ять і слава Герою!

Загинув на Донеччині

31 серпня жителі Залозецької громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, стрільця-снайпера, мешканця села Загір'я **Євгена Володимировича РЯЗАНОВА** (16. 04. 1984 р.н.), який загинув 28 липня під час виконання бойового завдання внаслідок артилерійського обстрілу поблизу населеного пункту Віймка Бахмутського району Донецької області.

Поховали захисника у рідному селі.

Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям...

Вічна пам'ять і слава Герою!

Був командиром відділення ударних безпілотних комплексів

3 серпня жителі Бучацької громади віддали останню шану військовослужбовцю, командирі відділення ударних безпілотних комплексів, солдату, мешканцю міста Бучач **Івану Михайловичу ОЛІНИКУ** (1996 р.н.), який загинув 26 липня внаслідок ворожої атаки дрона під час виконання бойового завдання поблизу населеного пункту Новопавлівка на Дніпропетровщині.

"Іван Олійник приєднався до лав Збройних сил України у лютому 2023 року.. Іван залишив по собі добру пам'ять, світлі спогади в серцях рідних, побратимів, друзів і всіх, хто мав честь його знати..." - висловили співчуття на сторінці Бучацької міської ради.

Наталія Олійник у соцмережі написала: "Мій коханий, війна забрала тебе у мене, але не забрала твою любов. Ти завжди будеш зі мною, у моїх думках, у моєму серці. Я дякую тобі за кожну хвилину, проведenu разом. Ти найкращий чоловік на світі. Я люблю тебе і сумую за тобою".

Поховали захисника у рідному місті. Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям.

Вічна пам'ять і шана Герою!

Більше року вважався зниклим безвісти

4 серпня жителі Тернопільської громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця, стрільця-помічника гранатометника **Віталія Григоровича ТОМЧУКА** (6. 11. 1980 р.н.), який загинув 11 червня 2024 року під час виконання бойового завдання у Покровському районі Донецької області.

Світлої пам'яті Віталій до війни працював водієм на місцевому ринку, а також на автомиї. Всі, хто знав полеглого Героя, згадують його як добру, світлу, щирю та чуйну людину, у якого залишилися батьки, дружина та дві доньки. Мужній воїн від 11 червня минулого року вважався зниклим безвісти. Рідні його розшукували, сподівалися, що воїн повернеться, але дива не сталося.

Поховали захисника на Пантеоні Героїв Миколинецького кладовища.

Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам...

Вічна пам'ять і слава Герою!

Їдучи у відпустку, загинув в ДТП

5 серпня жителі Тернопільської громади провели останньою життєвою дорогою військовослужбовця **Олександра Івановича ГОМЕНЮКА** (28. 03. 1970 р.н.), який загинув 1 серпня у дорожньо-транспортній пригоді, прямуючи у довгоочікувану відпустку до рідних.

Світлої пам'яті Олександр був вмілим і мужнім воїном, а в житті доброзичливим і чуйним чоловіком.

На сторінці Тернопільсько-Бучацької єпархії ПЦУ йдеться: "4 серпня у Тернополі в Домі печалі архієпископ Тернопільський і Бучацький Тихон у співслужінні духовенства звершив панахиду над воїном Олександром Гоменюком.

Олександр Гоменюк народився 28 березня 1970 р. в с. Лаврики Сквирського району Київської області. Виріс у любові та турботі мами, з якою проживав. Ще з дитинства був сумлінним, відповідальним і добрим хлопцем. У школі навчався на відмінно, закінчив 10 класів, після чого вступив до училища, а згодом пройшов строкову службу в армії - служив прикордонником.

Після повернення з армії працював у місті Біла Церква. Саме там доля звела його з коханою Любою, яка згодом стала його дружиною. У 1993 р. вони побралися, а в 1995 р. разом переїхали до Тернополя. Тут будували своє життя...

Олександр завжди був справжнім чоловіком - чесним, мужнім, відповідальним. У 2015 р., коли прийшла повістка, він не вагався ні хвилини - став на захист Батьківщини. Півтора року ніс службу як старшина, командир відділення.

Коли у 2022 р. почалося повномасштабне вторгнення, знову, без роздумів, сів у машину разом із товаришами та поїхав на передову".

Поховали захисника на Пантеоні Героїв Миколинецького кладовища.

Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам...

Вічна пам'ять, честь і шана Герою!

В. К.

Танкіст - це назавжди!

■ Солдат "Гор" - навідник танка Leopard. У цивільному житті понад двадцять років працював барменом, а у березні 2022 року добровільно мобілізувався до Збройних сил України. Одразу потрапив до танкового батальйону - адже ще під час строкової служби набув військової спеціальності танкіста.

Офіцери комунікаційного підрозділу 33 Окремої механізованої бригади Оперативного командування "Захід" Сухопутних військ ЗСУ поспілкувалися з оборонцем держави Віталієм Бехом, скориставшись невеликою перервою у бойовій роботі танкіста.

"Спочатку я воював під Комишувахою, на Т-72. Це, звичайно, не Leopard, а геть інша машина, примітивніша. Але цей танк я знав добре. Прямим наведенням працювали проти рашистів. Надавали їм тоді кілька вогників, так би мовити, загасили", - розповідає "Гор".

Потім було Богородичне. Далі - контрнаступ на Куп'янському напрямку Харківської області. А згодом військовослужбовець перевчився на навідника Leopard, і вже на цій німецькій машині взяв участь у контрнаступі на Запоріжжі - воював біля Роботиного.

Киянин переконаний на основі власного бойового досвіду: Leopard - машина більш живуча, ніж радянська техніка, її екіпаж набагато краще захищений, порівняно з моделями, які клепають "на болотах": "Німецький танк маневреніший, влучний. Дуже добре витримує протитанкові міни і будь-які інші ураження. Навіть якщо всередину прилетить, то екіпаж не лише живий залишиться, а може ще й вийхати".

Але найголовніше в танковому бою - не бойова машина, а звитяга й професіоналізм бійців-танкістів. Зрозуміло, що успіх залежить від усіх, але влучність навідника часом стає вирішальною.

"Біля Малої Токмачки рашисти гатили по нас ракетами з гелікоптерів. Мій механік був важко поранений - йому відірвало ногу. Але він мужньо вивів машину з поля бою, зберіг життя нашого екіпажу", - продовжує солдат.

Із Запоріжжя - на Донеччину. Біля Курахового "розбирали" ворожу колону, вистріляли в тому бою аж 49 снарядів:

"Знищили два танки, дві БМП, один БТР, а на довершення ліквідували ще й три позиції окупантів. А іншого разу, теж біля Курахового, наш Leopard навіть після влучання у двигун зміг вивести нас у безпечне місце", - зауважує військовий.

За понад три роки бойового досвіду "Гор" навчився не лише добре керувати вогнем танка, а й вивчив його зсередини.

"Інтуїтивно починаєш розуміти свою машину. Відчуваєш, що, де і як. Чому з нею відбувається саме це, а не інше. Чому щось працює, а щось - ні. Було, що разом із нашими ремонтниками лагодили танк просто на полі бою, навіть вузли замінювали. Контролюємо процес ремонту, рекомендуємо, намагаємося максимально все оптимізувати. Адже знаємо цю машину", - продовжує солдат.

На Донеччині бойові дії кардинально інші, ніж на Запоріжжі. Головна відмінність - величезна кількість ворожих дронів. Росіяни постійно вдосконалюють свої тактику й озброєння. А наші хлопці - оперативно реагують і намагаються бути на крок попереду.

Найголовніше в танку, переконаний "Гор", - це не броня чи озброєння, а чотири людини: "Ми - екіпаж. Кожен виконує свою роботу. Усі потрібні. Командир знає, куди треба прибути, керує. Завдання механіка-водія - доїхати, до-

везти екіпаж до точки ведення вогню, а потім - ще й вивезти. Заряджаючий має швиденько зарядити снаряд. А навідник - забезпечити, щоб цей снаряд влучив у ціль. Це називається злагодженість - і вона залишається з тобою на все життя. Танкіст - це назавжди".

Солдат "Гор", мобілізований у місті Києві, так пояснює найголовнішу мотивацію на війні: "Перемога для мене - це не тактичні здобутки, а вихід на державні кордони 1991 року. Не думаю навіть про повернення додому, поки цього не станеться".

Тож Віталій Бех продовжує надсилати вогняні "коктейлі" по ворожих цілях.

Для охочих детальніше дізнатися про умови військової служби у цьому військовому з'єднанні та поповнити лави сталевих воїнів у 33 ОМБр подають контактний номер телефону групи рекрутингу: 097 001 3033.

Рекомендовано заповнити електронну форму анкети за посиланням <https://docs.google.com/forms/d/1YEn2iyJaSoBhBttddzVmqlHGn-igSXqBPG2-x5NvPJU/edit>

Відділ зв'язків з громадськістю управління комунікацій Оперативного командування "Захід".

Фото Відділення комунікацій 33 Окремої механізованої бригади та з особистого архіву "Гора".

Тернопільський районний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки продовжує відбір кандидатів з числа цивільної молоді на навчання у закладах фахової передвищої військової освіти, вищих військових навчальних закладах та військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти (далі ЗФПВО, ВВНЗ і ВВП ЗВО) Міністерства оборони України у 2025 році

До 29.08.2025 продовжено прийом документів на навчання до ЗФПВО, ВВНЗ і ВВП ЗВО за кошти державного бюджету (державним замовленням).

На навчання приймають громадян України, які мають повну загальну середню, професійну (професійно-технічну), фахову передвищу або вищу освіту з числа військовослужбовців і цивільних осіб, в тому числі і випускників військових (військово-морських) ліцеїв та ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою, які не мають військових звань офіцерського складу.

Випускники ВВНЗ і ВВП ЗВО, що успішно засвоїли освітню (освітньо-професійну, освітньо-наукову) програму та пройшли атестацію, отримують документ про здобуття вищої освіти іступеня бакалавр або магістр ветеринарного спрямування, професійну військову освіту тактичного рівня та відповідну кваліфікацію для проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу.

Термін навчання для отримання ступеня вищої освіти бакалавр та тактичного рівня військової освіти становить

4 роки, для отримання ступеня вищої освіти магістр ветеринарного спрямування та тактичного рівня військової освіти - 6 років.

Випускники ЗФПВО (військових коледжів сержантського і старшинського складу), які здобули фахову передвищу освіту, отримують документ про здобуття освітньо-професійного ступеня фахової передвищої освіти фаховий молодший бакалавр і відповідну кваліфікацію для подальшого проходження військової служби на посадах осіб сержантського і старшинського складу військової служби за контрактом. Термін навчання становить 2 роки.

ПЕРЕВАГИ НАВЧАННЯ У ЗФПВО, ВВНЗ І ВВП ЗВО:

- безкоштовне здобуття вищої освіти;
- гарантована місячна стипендія курсантів у розмірі 8000 гривень (курсанти останнього року навчання отримують стипендію у розмірі 20000 гривень);
- соціальні гарантії відповідно до законодавства;
- безкоштовне проживання, формений одяг, повне харчування, медичне забез-

Контракт у 24 - через Львів: новий центр рекрутингу ЗСУ приймає перших охочих із Тернополя

Можливість і за мобілізацією, і за контрактом

Перевагою стаціонарного представництва 1 центру рекрутингу Сухопутних військ ЗСУ є те, що тут доступний повний перелік послуг. Тобто можна не лише долучитися до підрозділів Сухопутки за мобілізацією, але й підписати контракт, зокрема за проектом "Контракт 18-24".

"24-та окрема механізована бригада імені Короля Данила мене завжди манила, - зізнається Андрій Г. з Чорткова. - Мобілізація в Україні з 25 років, а тому доводилося очікувати. Але на сайті цього центру рекрутингу я дізнався про "Контракт 18-24", і це для мене стало своєрідним знаком - в 24 роки у 24-ту бригаду за контрактом 18-24".

Андрій також зізнався, що фінансовий стимул був додатковим фактором, який вплинув на його рішення, а особливо сподобалося, що йому детально розповіли всі умови та нюанси такого контракту. Наразі він проходить ВЛК та готується долучитися до побратимів.

1 центр рекрутингу Сухопутних військ чекає тернополян у Львові

У 1 центрі рекрутингу докладають усіх зусиль, щоб процес долучення до Сил оборони України був максимально комфортним і швидким. Цим і пояснюється ініціатива начальника Руслана Фурдили відкривати регіональні представництва. Тому, якщо ви також плануєте долучитися до ЗСУ, приїздіть на центральний залізничний вокзал Львова. Якщо ще є питання, зверніться до 1 центру рекрутингу Сухопутних військ за допомогою їхнього офіційного сайту: lfrecruiting.com.ua.

Для найменшеньких

Літній дощик

Недарма купили горщик,
недарма зварили борщик,
мабуть, дощик зголоднів,
бо ж не падав стільки днів!
Глянь, як в листячку лопоче,
огірки підлив охоче,
кожну ягідку полоще...
Припусти сильніше, доще!
Падай, падай, падай ще -
то й поласуєш борщем!

Соняшник

В мене брилик не простий,
в ньому є зернята,
та не можу пригостити
ними свого тата.
Небом котиться мій тато,
не встигаю наздогнати!

Парасоля

Як дощинки скоки-скоки -
миттю напинаю боки

...Поспішає літо... Як і все життя...

Час немов крізь сито все пересіва...
Добре і погане... Радісне... Сумне...
Все минулим стане...

Грішне і святе...
Поспішає літо, ніби навмання...
Всі дороги в осінь...

Колеться стерня...
І не зупинити часу, а ні мить...
І болюче надто... Не переболить...
Поспішає літо... Хмуриється... Дощі...
Не збулось багато...

А могло б "Якби..."
Не війна жорстока...

Люта... Підла... Зла...

Осінь близько-близько...

А в душі зима...

Лариса ЮСКОВЕЦЬ

Парасолька

- Гей, Люсю! Люсю! - сусідка аж
перехилилася через тин. - Йди-но
суди, щось тобі скажу.

- Що вона знову хоче? - подумала
Людмила, знаючи недобрый
характер Варвари.

- Слухай, твій милий знову в
Марії. Сама бачила і чула їхні рего-
ти на подвір'ї, як ішла додому з
крамниці.

- Та я його до неї послала, -
Люда видавала ці слова разом із
солоним клубком, повернулася, і
швидко пішла, похнюпивши голо-
ву.

- Ну, ну... - почувлося вслід сусі-
дчине злорадне. - Послала вона!

Сльози лилися горохом, а Люся
ніяк не могла вгамуватися. Боже!
Чому так має бути? Що знову не
так? Любила Гриця до нестями.
Годила йому, як могла, як вміла. І
зварено завжди у неї, і спечено, і
випрано, і застелено. Квіти цвітуть
- око милують, сад, город, як на-
малювані. Та й сама непогана. У
свої сорок ще свіжа, завжди ве-
села та привітна. Як кажуть, і доб-
ра, і гарна, і господиня. Але одна
біда - що своя, якби чужа - то б і
ціни їй не було.

Прийшов Гриць п'янений аж
над ранок. Людмила не спала.
Відчинила двері, обняла.

- Зробити чаю?
- Не хочу, - промовив чоловік,
ховаючи очі.

- Ось свіжий рушник, йди помий-
ся. Лягай у покоях, завтра неділя,
не будитиму, сама впораюся з гос-
подарством.

Засіріло. Так вже й не спала. А
встала - пішла корову доїти, кури,
свині нагодувала. Згадувала
юність, перші ніжні побачення з
Грицем, те, як разом на Північ за
довгим рублем їздили, про народ-
ження первістка. А чоловік у неї -
красень, хоч за ікону став. Що
правда, то правда. За це любить і
шанує його. А що у гречку скаче,
то не його провина. Все ті клятві

спокусниці. Завидки їх беруть, що
у неї такий славний чоловік.
Гриць... Гриньо... Грицуньо... Со-
лодкий, як мед. Кароокій, чорноб-
ровий, станийтий. Ось він ще
спить, її карб найдороччий, хоча
вже й дванадцята година. Люди з
церкви йдуть, а у неї вареники на
столі парують. Навшипінки
підійшла до дверей. Тихо. Нічого,
хай відпочиває її золотко. Люся
усміхається, щоки рожевють, а під
ребром смокче щось млісно-со-
лодке. Мій, мій...

Пробудився Гриць після полу-
дня. Вззявся до вареників. Жінка
сіла навпроти. Милувалася ним. А
потім заметушилася.

- Ще добавки. І сметанки. Їж,
любий, їж...

Пообідавши, Гриць, не сказав-
ши ні слова, почав збиратися.
Дістав новенький білий костюм,
такі ж мешти, червону сорочку.
Чисто виголився. Шлейф дорогих
парфумів, що Люся подарувала на
день народження, паморочив їй
голову. Вона ні про що не запиту-
вала у чоловіка, знала, він не лю-
бить того. Сіла тихо на крісло і
читала газету.

Гримнули двері. Пішов Гриць.
Людмила виглянула на вулицю.
Ой, лишенько! Густі чорні хмари
застелили небо, звівся вітер, ось-
ось буде гроза. Люся схопила па-
расольку і кинулася бігти. Наздог-
нала Гриця недалеко від хати на
курній дорозі.

- Грицю! - мовила захекавшись.
- Ось візьми, - простягнула па-
расолю, - дощ буде, змокнеш, не дай
Боже, застудишся.

На очах у неї виступили сльози
тривоги. Гриць глянув на дружину
якось по-новому. Вихопив парасо-
лю, люто кинув нею до землі, плю-
нув у густу пліюку! Та хай йому
грець!... Обняв Люсю за плечі, і
вони удвох пішли додому. Більше
він до Марії не ходив...

РАЙСА ОБШАРСЬКА

■ Минуло довгих п'ять років,
як Рада знову наважилася
приїхати до моря. Місяця,
яке колись забрало у неї
коханого чоловіка...

- Радочко, - питав тоді Євген, -
де медовий місяць проведемо?
- Тільки на морі, - сяяла дружи-
на. - Ти знаєш, як обожнюю воду.
Сиділа б у солоному, загадковому
царстві день та ніч.

Так і зробили. Коханий придбав
двотижневу путівку. Одеса, альбат-
роси, прозоре, велике, таємниче
синє море, чистий пляж. Все було
прекрасно, так, як вона й мріяла.

Та восьмого дня почався сильний
шторм. Євген завжди добре плавав.
Тоді він не послунав її. Усміхнувся,
помахав рукою і... більше вона його
вже не бачила. Бурхливі хвилі вмити
поглинули його тіло. Довго трива-
ли пошукові роботи. Але... Глибо-
ке море так і не віддало їй кохано-
го. Втратила того, кого любила
понад усе.

Опісля свекруха зненавиділа Раду
і поїдом доїдала:

- Ну що? - кричала, розмахуючи
руками. - Здійснилося твоє бажан-
ня поплавати в морі? Ні я, ні бать-
ко більше не обіймуть єдиного сина,
ніколи. Згинь, навіть очі мої тебе
бачити більше не можуть...

Та коли Рада народила синопка і
назвала його Євгенчиком, крига між
свекрухою і невісткою скресла.
Тепер Тамара Василівна обожню-
вала онука. Та й Раду більше не
звинувачувала ні в чому.

І ось знову молодиця приїхала до
моря, Євген і досі їй снився. Цього
разу просив, аби вона провідала
його з сином.

Море, вона тепер була байдужою
до нього. Холодним поглядом вдив-
лялася на хвилі, розмовляла з по-
кійним чоловіком. Усе йому розпо-
відала. Сестру молодшу ледь вмо-
вила, аби вона теж підтримала її
морально у цій подорожі в минуле.

- Світланко, їдмо, - просила, - з
Євгенчиком мені допоможеш.

- Ти якась дивна, - обурювалася
та. - Ну, навіщо знову їхати на те
кляте море? Ти ж до сих пір не
відійшла від тієї страшної трагедії.

- Євген уві сні просив. Я повинна
виконати його волю.

Вечорами, коли малий засинав,
Рада довго блукала біля моря. Під
ранок, зовсім знесилена, засинала
на якись три години. І так тривало
кілька днів.

Аж якось вечора до неї несподі-
вано підійшов чоловік середніх літ
і приємної зовнішності.

- Спати не хочеться? - ввічливо
запитав.

- Ні, - коротко відказала байдужа
Рада.

- Компанію вам можна скласти?

- Ні, - знову промовила вона.

- А окрім "ні", якісь слова ще знає-
те? Бо я ще вчора вас запримітив,

але не наважився на розмову. Вдень
у мене багато роботи. В ІТ-компанії
працюю. Сам із Західної України.
Мене сюди запросили на літній се-
зон. Створюємо програми для євро-
пейських інвесторів. А ввечері я
вільний. Купаюся, насолоджуюся
нчним пляжем - зірками та місяцем.

Тут вони особливі... Та ви якась за-
мучена, майже мене не слухаєте. У
вас щось погане трапилося?
Рада чомусь поділилася усім на-
болілим з цим незнайомцем. Пла-
кала, виливала весь душевний біль.

- Розумієте, й досі картаю себе,
сумління й досі не дає спокою. З
того часу пробігло стільки днів та
ночей. Якби не моя захянка, він і
досі був би живий. А так... Навіть
моглили немає, щоб прийти, поба-
лакати, свічку поставити. Це все
трапилося через мене. Я навіть хо-
тіла руки на себе накласти, якби
не новина про мою вагітність. Євген
теж тоді уві сні благав, аби схаме-
нулася заради нього і сина - моєї
маленької крихти щастя. Це мене
якось обнадіяло, з'явився сенс зно-
ву жити. Й досі бачу його усмішку і
такі рідні очі.

- Співчуваю, вам довелося пере-
жити чимало, - мовив чоловік. -
Життя й справді продовжується,
воно безцінне. Не потрібно впада-
ти у зневіру і відчай. Ви сильна
жінка. Ніколи не забувайте про це.

Наступного вечора вони знову
зустрілися. Тепер про себе щиро
розповідав чоловік.

- Ми навіть не познайомилися. Я
- Сергій.

- А я - Рада.

- Незвичне і красиве ім'я. Отож,
моя черга ділитися пережитим. Був

Світло любові

Я переконався, що молитва того, хто
любить, має неймовірну силу. Вона змінює
реальність. Вона розкриває Небо там,
де, здавалося, вже все замкнено. Тому
так важливо не бути байдужими. Коли хтось
поряд мовчить і згасає - молишся за нього. Коли
бачиш очі, в яких біль, - не проходи повз,
не мовчи, встань перед Богом за цю душу. Бо
одного дня і твоя душа буде триматися не на
власних словах, а на чийсь вірності, на чийсь
вогняній молитві, в якій горітиме любов...

Кожне добре слово, кожен теплий погляд,
кожна щира молитва, навіть найменша жертва
заради іншого, усе це входить у вічність. Ми
ніколи не знаємо, як далеко розлетиться відлун-
ня наших вчинків. Іноді одне наше слово
піднімає з колін змучену душу. Один наш вчи-
нок дарує людині віру в добро. Одна наша ус-
мішка повертає комусь надію.

Господь усе бачить і нічого не минає дарем-
но. Те, що зроблене з любові, залишиться. Те,
що зроблене у Христовому імені, буде благо-
словенне. Не знеціни себе. Ти промінь, який
послав Бог у цей світ. І через тебе світло Його
любові торкається інших.

Ігумен САВАТІЙ СОБКО

Жити

Ти кажеш, що тобі не хочеться жити через
те, що життя твоє не склалося, хтось тебе
обік словом, а ще в тебе завжди бракує
грошей, чи тебе хтось зрадив. Від цього є
лік. Вийди на вулицю з сірої кімнати, придивись
до синього неба, а потім дивись і слухай...

Світ живе. Поглянь, із пенька зрубаної вишні
росте молодий пагін. А стара груша шарівка,
яка вже наполовину всохла, на одній гілочці
має плоди. Вона дасть врожай, може востаннє,
але плодоносить.

На квітку сіла бджола і п'є нектар. Вона літом
живе трохи більше як місяць, так працює, що
стирає крила...

А бачиш, там високо в небі повис жайворо-
нок. Висить і співає. Чи знаєш ти, скільки летів
він з далеких світів до отчого гнізда. Їх багато
не повернулося, а він долетів.

А скільки людей готові віддати все, щоб ще
хоч трішки побути під цим сонцем і змокнути
під літнім дощем.

Тягнись до життя, як бджола до квітки. Люби
його, як любиш Україну старий вояк УПА. Тіша
життям, як тішитися маленька ромашка россою...

Знай, якщо ти вже тут, ти потрібен цьому
світові! Ти потрібен Богові!

Не смій не хотіти жити.

Р. ДРОНЮК

Написано серцем

Для мам донечка -
це поцілунок Бога

Для мам донечка - це поцілунок Бога,
Вірада серця і душевна допомога,
Це щастя у житті й безмежна вітха,
Це ніжність, сонечко і пісня тиха.

Для мам донечка - це здійснення бажання,
Це плід солодкий ніжного кохання,
Це рай земний, це квітка й насолода,
Це за любов палку небесна нагорода.

Для мам донечка - це крапелька-росинка.
В очах від радості виблискує сльозинка.
І ручки, й ноженятка наймиліші,
Бо мама й доня - в світі найрідніші.

Для мам донечка - це радість і надії.
За доною матінка всім серденьком радіє
І пестить, й ніжить, й лагідно голубить,
Бо донечку за всіх найбільше любить.

Маленька доня - зіронька ясненька,
Що горне ненька ніжно до серденька,
Цілує, пестує свою надію-вітху.
Душа сіяє щастям й іскорками сміху.

Для мам донечка - це добра, світла казка.
Нехай не обминає її Божа ласка.
Для доні хай веселка грає у блакиті,
Всі стежки життя будуть добром залиті.

Для мам доня - наймиліше ангелятко.
Нехай Господь благословить її дитяток,
Охороняє ангел донечку-кровинку,
Від бід і лиха береже її дитинку.

Нехай любов'ю Богородиця леліє,
Матуся ж донечку теплом душі зігріє.
Хай доня буде мила і вродлива
І буде доленька її щаслива!

Хай все в житті складається у доньки,
Удача й щастя падають в долоньки!
Хай посмішка на личенку засяє,
Господь шляхи життя благословляє!

Оксана КОЗАН

11 «спробуй», які можуть змінити ваше життя

1. Спробуй не їсти на ніч і за-
синати з голодним шлунок - і
протягом 1-2 тижнів ти почнеш
бачити легкі світлі сни і щоранку
прокидатися в хорошому настрої
і з натхненням, будеш вставати
вранці свіжим, без млявого ба-
жання валитися в ліжку піддень.
2. Спробуй не додавати в їжу
дві приправи: сіль і перець - і ти
побачиш, що наїстися можна в 2-
3 рази меншою кількістю їжі, про-
тягом 1-2 тижнів тіло перестане
набрякати, і через місяць ти по-
мітно схуднеш (стосується тільки
тих, хто має зайву вагу).
3. Спробуй не пити будь-які га-
зовані напої, куплені в магазині -
і ти побачиш, наскільки смачна
проста вода і що для втамування
спраги потрібно набагато менше.
4. Спробуй не пити каву і чай

упродовж двох тижнів - і ти побачи-
ш, що тебе все тішить, що ти спо-
кійно засинаєш і глибоко спиш, що в
тебе розгладилися напружені або
похмурі зморшки обличчя і вся нер-
возність пішла (або зменшилася
мінімум вдвічі).
5. Спробуй тиждень ходити і си-
діти з прямою спиною - і ти побачи-
ш, як покращиться твоя пам'ять і
наскільки швидше ти будеш мірку-
вати.
6. Спробуй за годину-дві до сну
вимикати телевізор і комп'ютер - і
ти почнеш бачити свої бажання і
творчі імпульси.
7. Спробуй 2 тижні говорити по
телефону тільки у справах - і ти
побачиш, що в добі 36 годин.
8. Спробуй щоразу, коли хочеш
взяти сигарету - взяти яблуко/ман-
дарин/апельсин/банан або випити

склянку води - і через 2 тижні ти
будеш відчувати себе вдвічі
міцнішим, витривалішим і сильні-
шим.

9. Спробуй кожен раз, коли хо-
чеш зробити щось, що тебе ціка-
вить (нехай вперше, нехай рідкісне
і тобі не властиве, але що подо-
бається) - зроби відразу, не розду-
муючи і не ставлячи собі наперед
оцінки - і побачиш, що ти можеш
набагато більше.

10. Спробуй посміхатися кожен
раз, коли хочеться посміхнутися пе-
рехожому, нехай і на кілька секунд
(забувши "що він може подумати про
тебе") - і протягом місяця ти станеш
більш доброзичливим до всіх.

11. Спробуй полежати в траві,
серед дерев, подалі від машин, не
соромлячись людей - і ти почуєш в
собі довгоочікувану тишу.

Чи забезпечується якість освіти в умовах війни?

■ Про основні виклики в умовах війни і тенденції щодо створення безпечного освітнього простору у закладах загальної середньої, дошкільної і позашкільної освіти в громадах області розповідає начальниця управління Державної служби якості освіти (ДСЯО) у Тернопільській області Наталія МОРАВСЬКА.

- Четвертий рік українські діти навчаються в умовах постійних тривоги, небезпеки, вимушеної міграції. Чи вплинула війна на якість освіти?

- Попри всі виклики, які принесла війна, освітній процес в Україні не зупиняється. Педагоги, учні, їх батьки, керівники закладів освіти, громади щодня докладають зусиль, щоб забезпечити безперервність навчання, належне функціонування та якість освіти. В умовах воєнного стану одним із найважливіших чинників є безпека учасників освітнього процесу.

Управління ДСЯО у Тернопільській області спільно з ГУ ДСНС України у Тернопільській області моніторять якість організації безпечного освітнього простору у закладах області.

Є позитивні зміни, зокрема: укриття облаштовані або укладені договори про використання інших об'єктів майже усіма закладами освіти різних типів, що дало можливість організовувати освітній процес в очному форматі, а частка учасників освітнього процесу, які цілком задоволені безпековими умовами навчання і праці у 2024/2025 навчальному році, зростає до 60%.

Разом з тим, необхідно зосереджувати увагу і засновників, і керівників на дотриманні санітарно-гігієнічних вимог під час облаштування найпростіших укриттів. Також результати моніторингового дослідження свідчать про відсутність тенденції щодо покращення умов доступності укриттів для маломобільних груп населення: про наявність таких умов зазначають тільки

третина учасників освітнього процесу.

Заклади освіти мають бути готовими до проведення навчальних занять в укриттях під час довготривалого перебування у них учнів. Серед головних причин, які перешкоджають проведенню занять під час перебування в укриттях, на думку опитаних керівників та педагогічних працівників, залишаються відсутність необхідних меблів та обладнання, недостатня місткість укриттів, відсутність доступу до мережі Інтернет, низька температура в холодну пору року.

Не менш важливим чинником безпеки є психологічно комфортне середовище. На жаль, у третині закладів загальної середньої освіти немає повноцінної психологічної служби. Підтвердженням недостатньо налагодженої роботи психологічних служб є те, що майже 38% здобувачів освіти за наданням консультацій, порад, психоемоційної підтримки звертаються до класних керівників, до психологів - тільки 10%.

- Перед органами місцевого самоврядування стоїть важливе завдання - забез-

печити якість освіти на відповідній території. Як це реалізувати?

- Прийняти й подолати виклики, які стоять перед ними. Ми вступаємо у третій етап реалізації реформи загальної середньої освіти, забезпечення профільної освіти і підготовки освітньої мережі до створення академічних і професійних ліцеїв. Громади мають завдання відповідно до вимог визначити такі заклади освіти, які мали би трансформуватися у ліцеї. Непросте завдання, враховуючи постійне зменшення дітей шкільного віку. У Тернопільській області контингент здобувачів загальної середньої освіти за рік зменшився на 5 тис. 690 осіб, а від початку війни - на 11 тис. 11 осіб. У більшості громад Тернопільської області неможливо буде утворити академічні ліцеї. Разом з тим, засновник повинен подбати про забезпечення права на освіту мешканців громади, створити таку мережу закладів освіти, яка б відповідала запитам громади.

- Якість освіти безпосередньо залежить від рівня професійних компетентностей педагогічних працівників. Які шляхи підтримки педагогів пропонує Державна служба якості освіти?

- У затвердженій Кабміном Бюджетній декларації на 2026-2028 рр. серед визначених напрямів розвитку освіти на найближчі три роки з'явилися нові пріоритети, які стосуються запровадження додаткових мотиваційних стимулів та підвищення престижності професії вчителя. Такий додатковий мотиваційний стимул в Україні вже працює, це - сертифікація педагогічних працівників.

За шість років сертифікації в Україні участь взяли майже 11 тисяч учителів, з них понад 6,5 тисяч успішно пройшли всі етапи сертифікації, зокрема 237 педагогів Тернопільської області. У 2025 р. до вчителів початкових класів, математиків, української мови та літератури, а також вчителів історичної та суспільствознавчої дисципліни приєдналась ще одна категорія педа-

гогів, які пройдуть сертифікацію, - учителі англійської мови.

Лідерами із кількості сертифікованих вчителів на Тернопільщині у період за 2022-2024 рр. залишаються педагоги Тернопільської міської громади - 35 педагогів, 12 педагогів у Кременецькій громаді, по 9 - у Збаразькій та Підгаєцькій, 8 - Лановецькій, 7 - Заліщицькій та по 6 педагогів у Підгороднянській, Скала-Подільській та Хоростківській громадах.

Добровільний характер, мінімізація адміністративного тиску та орієнтація на підтримку кар'єрного зростання мотивують педагогів долучатися до цього процесу. Непоганим бонусом є також 20% надбавка до посадового окладу вчителя, який успішно пройшов сертифікацію, упродовж дії сертифіката.

- Упродовж останнього часу суспільство обговорює питання навчання та якості організації освітнього процесу для здобувачів фахової передвищої та вищої освіти денної форми навчання, зокрема чоловіків призовного віку. ДСЯО доручено провести позапланові перевірки у 100 коледжах. Які результати цих перевірок?

- Під час перевірок виявлено систематичні порушення закладами освіти процедур зарахування на навчання, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються, у частині дотримання термінів, передбачених законодавством, реальної участі здобувачів освіти денної форми навчання в освітньому процесі, зокрема в процесі застосування індивідуальних графіків, своєчасного та повного внесення інформації до Єдиної державної електронної бази з питань освіти, організації та ведення військового обліку здобувачів освіти тощо. У зв'язку із цим, Служба рекомендувала керівникам закладів забезпечити впровадження превентивних механізмів реагування на виявлені системні порушення вимог чинного законодавства, особливо під час вступної кампанії 2025 року.

За словами голови Державної служби якості освіти України Руслана Гурака: "Останні три роки частка бакалаврів, магістрів та аспірантів денної форми навчання віком старших за 25 років становить понад 20% загальної кількості здобувачів освіти. У 2021/2022 навчальному році ця частка становила лише 4%. Під час і після проведення перевірок у 2024-2025 рр. із закладів вищої освіти відрховано понад 50 тисяч чоловіків."

- Які механізми контролю якості освіти залишаються дієвими в умовах війни?

- Якість освіти залежить від зовнішніх обставин: державної освітньої політики, фінансування і, безумовно, викликів воєнного часу.

Внутрішня система забезпечення якості освіти діє в кожному закладі, від дитсадка до вишу. Заклад освіти самостійно здійснює самооцінювання, аналізує освітній процес, ухвалює рішення щодо його вдосконалення. Державна служба якості освіти, територіальні управління Служби в областях продовжують проводити інституційні аудити (з урахуванням безпекової ситуації), у 2026 р. інституційні аудити здійснюватимуть позапланові перевірки закладів освіти відповідно до законодавства, моніторинги якості освіти, онлайн-опитування учасників освітнього процесу (анонімно, доступно) та визначати тенденції розвитку української освіти, готувати аналітичні звіти про стан освіти в громадах.

Освіта триває в укриттях, онлайн, у змішаних форматах. Використовуються нові цифрові інструменти, оновлюються підходи до навчання, зростає значення психологічної підтримки та безпеки. І найважливіше - ми зберігаємо зміст, гідність і цінності освіти. Ми виховуємо покоління, яке творитиме майбутнє України.

Дякую всім, хто щодня наближає перемогу - не лише на фронті, а й в освітньому середовищі.

Віктор КУЛИК

■ Спорт

ФК «Куропатники» - володар Суперкубка районів Тернопільщини

■ 27 липня у Теребовлі на місцевому стадіоні "Голос" відбувся матч за Суперкубок з футболу серед районних команд області між переможцями Ліги чемпіонів - ФК "Куропатники" (Бережанська громада) та Ліги Тернопільщини - ФК "Біла" (Білецька громада). У напруженому поєдинку перемогу здобули представники Бережанщини.

На початку поєдинку команда з Куропатників заволала територіальною ініціативою, але гравці ФК "Біла" добре оборонялися, тому до голевих моментів справа не доходила. Десь з 20-ї хвилини гра вирівнялася, білецькі футболісти все частіше турбували воротаря суперників. Небезпечно пробивав нападник білецької команди Олександр

Процик, з ударом якого впорався воротар ФК "Куропатники", а також потужний удар Олександра Волоса - м'яч пройшов над поперечною.

Якщо в першому таймі було багато боротьби без забитих м'ячів, то у другому глядачі дочекалися голів. Рахунок відкрили футболісти з Бережанщини. Назарій Легета віддав передачу на Олександра Солонинку і той реалізував вихід віч-на-віч - 1:0. Не минуло й п'яти хвилин, як футболісти з Чортківщини відігралися. Після подачі кутового Володимиром Шереметою Євген Жук ударом головою замкнув дальню штангу - 1:1. Однак на останніх хвилинах гравці ФК "Куропатники" кинули всі сили, щоби перемогти в основний час. І за п'ять хвилин до завершення поєдинку Назарій Легета наважився на удар з далекої відстані, і м'яч від рук воротаря білецької команди закрився у ворота - 2:1.

ФК "Куропатники" став п'ятим володарем Суперкубка, до цього його володарями ставали - ФК "Плотича", ФК "Вишнівець" та два представники Густинщини - "Вікни" з Вікна та "Поділля" з Васильківців.

Під час церемонії нагородження голова Асоціації футболу Тернопільщини Тарас Юрик вручив спеціально виготовлені до цієї події медалі футболістам, тренерам та керівництву команд учасників Суперкубка.

ФК "Куропатники" - ФК "Біла" - 2:1 (0:0).

Голи: Олександр Солонинка (75), Євген Жук (79), Назарій Легета (85).

ФК "Куропатники": Кукурудза, Оберський, Поліха, Цаволик, Марчак (М. Солонинка, 90+3), Підлучний (Мельничук, 85), М. Жига-к, Легета, О. Солонинка (Яцик, 90+5), Хоменський (Сивун, 83), Олійник. Заміна: Карпеко, Фльонц, Мукевич.

«Нива» зазнала поразки в першому офіційному матчі цього сезону

■ 2 серпня футболісти тернопільської "Ниви" стартували у новому сезоні чемпіонату першої ліги виїзним поєдинком із одеським "Чорноморцем". У складі тернополян дебютували Василь Буртник і Максим Угринюк, які виступали за івано-франківську "Реверу 1908", а також экс-карпатівець Юрій Тлумак.

Незважаючи на те, що перші небезпечні моменти у матчі створили тернополяни: на 2-й хвилині спочатку загострював Угринюк, а через кілька секунд Андрій Демиденко пробив із 14 метрів, але надійно зіграв воротар одеситів, господарі заволали територіальну ініціативою і створили у першому таймі чимало голевих епізодів.

На 4-й хвилині Романюк з-за меж штрафної площі лівою ногою пробивав під поперечину - "Ниву" врятувала реакція Іллі Ольхового. На 20-й хвилині після кутового у виконанні Ракицького Скиба метрів з семи головою відправив м'яча вище воріт тернополян. Через хвилину І. Когут ледь не вразив дальню "дев'ятку". Мав непогані моменти все той же Романюк, але знову надійно зіграв Ольховий.

Варто зазначити, що футболісти "Ниви" не відсиджувалися в обороні, а також гостро контратакували. На 22-й хвилині небезпечно пробивав Сергій Давидов, але воротар одеситів виручив команду. Мали моменти Тлумак й інші футболісти "Ниви", але надійно в захисті грали Ракицький і Сухар. Тож, незважаючи на достатню кількість голевих моментів, глядачі у першому таймі забитих м'ячів так і не побачили.

На 52-й хвилині господарям вдалося відкрити рахунок. Романюк виконав навіс із правого флангу, і Скляр у падінні ногою зумів вразити порожній кут воріт - 1:0. Через хвилину тернополяни могли зрівнявати рахунок, після гарної передачі Мар'ян Мисик вийшов віч-на-віч з воротарем, але пробив поряд зі стійкою. На 58-й хвилині "Чорноморець" був близький до того, щоб збільшувати рахунок, але Ольховий витягнув удар М. Когута.

Другий гол став результатом дій братів Когут: Микола віддав передачу Івану, який з 14 метрів подвоїв рахунок у поєдинку - 2:0. На початку компенсованого часу тернопільські футболісти мали можливість змінювати результат поєдинку. Спочатку потрапив у хрестовину Марко Кицун, а після прострілу Мілана Михальчука Дмитро Галадей зумів відкрити один м'яч - 2:1.

Щоби хоча б вирвати нічию, футболістам "Ниви" не вистачило часу. У післяматчевому інтерв'ю головний тренер тернополян Юрій Вірт, зазначив: "В них була перевага при стандартних положеннях, тому що "Чорноморець" дуже гарно грає і подає. Якщо в цілому, ми більше ні в чому не поступалися. Вважаю, що в нас були дуже хороші моменти і ми їх не реалізовували... На жаль, трохи не пофартило в реалізації. Щодо самовіддачі футболістів, пре-

ти порожній кут воріт - 1:0. Через хвилину тернополяни могли зрівнявати рахунок, після гарної передачі Мар'ян Мисик вийшов віч-на-віч з воротарем, але пробив поряд зі стійкою. На 58-й хвилині "Чорноморець" був близький до того, щоб збільшувати рахунок, але Ольховий витягнув удар М. Когута.

Другий гол став результатом дій братів Когут: Микола віддав передачу Івану, який з 14 метрів подвоїв рахунок у поєдинку - 2:0.

На початку компенсованого часу тернопільські футболісти мали можливість змінювати результат поєдинку. Спочатку потрапив у хрестовину Марко Кицун, а після прострілу Мілана Михальчука Дмитро Галадей зумів відкрити один м'яч - 2:1.

Щоби хоча б вирвати нічию, футболістам "Ниви" не вистачило часу.

У післяматчевому інтерв'ю головний тренер тернополян Юрій Вірт, зазначив: "В них була перевага при стандартних положеннях, тому що "Чорноморець" дуже гарно грає і подає. Якщо в цілому, ми більше ні в чому не поступалися. Вважаю, що в нас були дуже хороші моменти і ми їх не реалізовували... На жаль, трохи не пофартило в реалізації. Щодо самовіддачі футболістів, пре-

тензій взагалі немає".

"Чорноморець" (Одеса) - "Нива" (Тернопіль) - 2:1 (0:0).

Голи: О. Скляр (52), І. Когут (77). - Д. Галадей (90+1).

"Нива": Ілля Ольховий, Василь Буртник, Андрій Демиденко, Мілан Михальчук, Іван Паламарчук, Сергій Давидов (Марко Кицун, 83), Юрій Тлумак (Радіон Посевський, 78), Мар'ян Мисик (Юліан-Богдан Вишинський, 78), Денис Резепов, Максим Угринюк (Андрій Бей, 63), Валентин Напуда (Дмитро Галадей, 63). Заміна: Володимир Шарун, Максим Мудрий, Юрій Михайлів, Олександр Гергега. Головний тренер: Юрій Вірт.

19 серпня у другому турі "Нива" прийматиме запорізький "Металург", який замінив у чемпіонаті закарпатський "Минай" через фінансові проблеми.

Нагадаємо, що у Тернополі також грає домашні поєдинки "Епіцентр", який у 1-му турі 3 серпня приймав донецький "Шахтар". Тернопільські вболівальники відверто скучили за великим футболем, тож прийшли вболівати за команди. У підсумку "Шахтар" здобув перемогу - 1:0.

16 серпня у 3-му турі на стадіоні у Тернополі "Епіцентр" прийматиме київське "Динамо".

Результати матчів чемпіонату області з футболу

3 серпня відбулися шість поєдинків десятого туру у Вищій лізі чемпіонату Тернопільської області з футболу 2025 року. Тож пропонуємо результати зіграних матчів. В чемпіонаті області до серпня відбудеться перерва.

У 10-му турі, який запланований на 3 серпня, зустрінуться: ФК "Трибухівці" - "Медобори" (Зелене) - 0:0, "Сокіл" (Велика Березовиця) - ФК "Борщів" - 0:1 (0:0), ФК "Збараж" - "Агрон" (Великогаївська громада) - 0:3 (0:1), "Поділля" (Васильківці) - "Вікни-ФАТ" (Вікно) - 4:0 (3:0), "Збруч-Агробізнес" (Підволочиськ) - "Галич" ("Збараж") - 0:3 (0:0), "Поділля" (Велика Березовиця) - "Зелені леви" (Почаїв) - 1:3 (1:2).

Також 27 липня, у першому матчі 10-го туру ФК "Нараїв" з Бережанщини на виїзді переміг ФК "Теребовля" - 4:0 (2:0).

Студент ЗНУ виборов «золото» та «бронзу»

Нещодавно в португальському містечку Монтемор-у-Велью відбувся фінальний заплив чемпіонату світу з веслування на байдарках та каное серед юніорів та молоді до 23 років. У складі української національної збірної дві медалі завоював студент Західноукраїнського національного університету Віталій Пристай. Спортсмен представляв Україну у дисциплінах каное.

Відтак, у складі української каное-четвірки Віталій здобув «зо-

лото». А у дисципліні "каное-одиночка" на дистанції 200 метрів виборов бронзову медаль, фінішувавши з результатом 41.21.

Віталій Пристай є вихованцем Школи вищої спортивної майстерності в Івано-Франківську. Спортсмен також представляє спортивний клуб "Альбатрос". Веслувальника до змагань готують заслужені тренери України Тетяна Дмитрук та Микола Періг.

Загалом у складі збірної України виступали 34 спортсмени, які брали участь у 32-х видах програми.

Повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРНАФТА" (АТ "УКРНАФТА"). Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ: 00135390. Місцезнаходження суб'єкта господарювання: 04053, м. Київ, провул. Несторівський, 3-5, контактний номер телефону: (044) 506 11 99, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання: office@ukrnapfta.com. Місцезнаходження об'єкта/промислового майданчика: 47502, Тернопільська обл., Тернопільський р-н, м. Бережани, вул. Привокзальна, буд. 18-А.

Мета отримання дозволу на викиди: отримання дозволу на викиди для існуючого об'єкта III групи. Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля: підприємство не проходило процедуру оцінки впливу на довкілля, оскільки об'єкт був уведений в експлуатацію до вступу в дію ЗУ "Про оцінку впливу на довкілля", реконструкція устаткування, що експлуатується не проводилася.

Загальний опис об'єкта (опис виробництва та технологічного устаткування): На автозаправній станції (АЗС №19/012) здійснюється прийом, зберігання і відпуск пального для авто-транспорту, а саме: бензину, дизельного пального, скрапленого вуглеводневого газу (СВГ). Планований річний обсяг реалізації пального становить: бензину - 1500 м³, дизельного пального - 2000 м³, СВГ - 1500 м³. Зберігання РМП здійснюється у підземних резервуарах: 4 од. ємністю 25 м³ кожний, зберігання СВГ у наземному резервуарі 1 од. ємністю 10 м³. Відпуск РМП здійснюється через ПРК - 3 од.; СВГ через ПРК - 1 од. В якості резервного джерела електропостачання передбачений дизельний генератор. Відомості щодо видів та обсягів викидів: оксид вуглецю - 0,001 т/рік; оксиди азоту (у

перерахунку на діоксид азоту [NO+NO₂]) - 0,002 т/рік; речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом - 0,0002 т/рік; метан - 0,00001 т/рік; вуглецю діоксид - 0,532 т/рік; азоту (1) оксид [N₂O] - 0,00001 т/рік; сірки діоксид - 0,00001 т/рік; неметанові леткі органічні сполуки (НМЛОС) - 1,082 т/рік, а саме: вуглеводні насичені C₁₂-C₁₈ (розчинник РПК-26511 і ін.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець - 0,542 т/рік, бутан - 0,324 т/рік, пропан - 0,216 т/рік; Бензол - 0,002 т/рік; Толуол - 0,002 т/рік; Ксилол - 0,001 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва: АЗС не має виробництв (технологічного устаткування), на яких повинні впроваджуватися найкращі доступні технології та методи керування. Перелік заходів щодо скорочення викидів: не передбачаються, відсутні перевищення встановлених нормативів граничнодопустимих викидів. Дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів: не передбачено. Відповідність пропозицій щодо дозволених обсягів викидів законодавству: пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству; для речовин, на які не встановлені нормативи граничнодопустимих викидів відповідно до законодавства, встановлюються величини масової витрати.

Адреса Тернопільської обласної військової адміністрації, до якої можуть надсилатися зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди: 46021, м. Тернопіль, вул. М. Грушевського, 8, телефон - 0(352) 52 07 88, e-mail: oda@te.gov.ua.

Строки подання зауважень та пропозицій: протягом 30 календарних днів з дня публікації повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди.

Повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРНАФТА" (АТ "УКРНАФТА"). Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ: 00135390. Місцезнаходження суб'єкта господарювання: 04053, м. Київ, провул. Несторівський, 3-5, контактний номер телефону: (044) 506 11 99, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання: office@ukrnapfta.com. Місцезнаходження об'єкта/промислового майданчика: 48423, Тернопільська обл., Чортківський р-н, с. Підзамочок, вул. Тернопільська, буд. 86.

Мета отримання дозволу на викиди: отримання дозволу на викиди для існуючого об'єкта III групи. Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля: підприємство не проходило процедуру оцінки впливу на довкілля, оскільки об'єкт був уведений в експлуатацію до вступу в дію ЗУ "Про оцінку впливу на довкілля", реконструкція устаткування, що експлуатується не проводилася.

Загальний опис об'єкта (опис виробництва та технологічного устаткування): На автозаправній станції (АЗС №19/010) здійснюється прийом, зберігання і відпуск пального для авто-транспорту, а саме: бензину, дизельного пального, скрапленого вуглеводневого газу (СВГ). Планований річний обсяг реалізації пального становить: бензину - 1500 м³, дизельного пального - 2000 м³, СВГ - 1500 м³. Зберігання РМП здійснюється у підземних резервуарах: 4 од. ємністю 25 м³ кожний, зберігання СВГ у наземному резервуарі 1 од. ємністю 10 м³. Відпуск РМП здійснюється через ПРК - 3 од.; СВГ через ПРК - 1 од. В якості резервного джерела електропостачання передбачений дизельний генератор. Відомості щодо видів та обсягів викидів: оксид вуглецю - 0,001 т/рік; оксиди азоту (у перерахунку на діоксид

азоту [NO+NO₂]) - 0,002 т/рік; речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом - 0,0002 т/рік; метан - 0,00001 т/рік; вуглецю діоксид - 0,532 т/рік; азоту (1) оксид [N₂O] - 0,00001 т/рік; сірки діоксид - 0,00001 т/рік; неметанові леткі органічні сполуки (НМЛОС) - 1,061 т/рік, а саме: вуглеводні насичені C₁₂-C₁₈ (розчинник РПК-26511 і ін.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець - 0,521 т/рік, бутан - 0,324 т/рік, пропан - 0,216 т/рік; Бензол - 0,002 т/рік; Толуол - 0,002 т/рік; Ксилол - 0,001 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва: АЗС не має виробництв (технологічного устаткування), на яких повинні впроваджуватися найкращі доступні технології та методи керування. Перелік заходів щодо скорочення викидів: не передбачаються, відсутні перевищення встановлених нормативів граничнодопустимих викидів. Дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів: не передбачено. Відповідність пропозицій щодо дозволених обсягів викидів законодавству: пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству; для речовин, на які не встановлені нормативи граничнодопустимих викидів відповідно до законодавства, встановлюються величини масової витрати.

Адреса Тернопільської обласної військової адміністрації, до якої можуть надсилатися зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди: 46021, м. Тернопіль, вул. М. Грушевського, 8, телефон - 0(352) 52 07 88, e-mail: oda@te.gov.ua.

Строки подання зауважень та пропозицій: протягом 30 календарних днів з дня публікації повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди.

Повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "УКРНАФТА" (АТ "УКРНАФТА"). Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ: 00135390. Місцезнаходження суб'єкта господарювання: 04053, м. Київ, провул. Несторівський, 3-5, контактний номер телефону: (044) 506 11 99, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання: office@ukrnapfta.com. Місцезнаходження об'єкта/промислового майданчика: 47601, Тернопільська обл., Тернопільський р-н, селище Козова, вул. Тернопільська, буд. 1-А.

Мета отримання дозволу на викиди: отримання дозволу на викиди для існуючого об'єкта III групи. Відомості про наявність висновку з оцінки впливу на довкілля підприємство не проходило процедуру оцінки впливу на довкілля, оскільки об'єкт був уведений в експлуатацію до вступу в дію ЗУ "Про оцінку впливу на довкілля", реконструкція устаткування, що експлуатується не проводилася.

Загальний опис об'єкта (опис виробництва та технологічного устаткування): На автозаправній станції (АЗС №19/014) здійснюється прийом, зберігання і відпуск пального для авто-транспорту, а саме: бензину, дизельного пального, скрапленого вуглеводневого газу (СВГ). Планований річний обсяг реалізації пального становить: бензину - 1500 м³, дизельного пального - 2000 м³, СВГ - 1500 м³. Зберігання РМП здійснюється у підземних резервуарах: 1 од. ємністю 25 м³ та 3 од. ємністю 20 м³ кожний, зберігання СВГ у наземному резервуарі 1 од. ємністю 10 м³. Відпуск РМП здійснюється через ПРК - 3 од.; СВГ через ПРК - 1 од. В якості резервного джерела електропостачання передбачений дизельний генератор. Відомості щодо видів та обсягів викидів: оксид вуглецю - 0,001 т/рік; оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO+NO₂])

- 0,002 т/рік; речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом - 0,0002 т/рік; метан - 0,00001 т/рік; вуглецю діоксид - 0,532 т/рік; азоту (1) оксид [N₂O] - 0,00001 т/рік; сірки діоксид - 0,00001 т/рік; неметанові леткі органічні сполуки (НМЛОС) - 1,172 т/рік, а саме: вуглеводні насичені C₁₂-C₁₈ (розчинник РПК-26511 і ін.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець - 0,632 т/рік, бутан - 0,324 т/рік, пропан - 0,216 т/рік; Бензол - 0,002 т/рік; Толуол - 0,002 т/рік; Ксилол - 0,001 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва: АЗС не має виробництв (технологічного устаткування), на яких повинні впроваджуватися найкращі доступні технології та методи керування. Перелік заходів щодо скорочення викидів: не передбачаються, відсутні перевищення встановлених нормативів граничнодопустимих викидів. Дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів: не передбачено. Відповідність пропозицій щодо дозволених обсягів викидів законодавству: пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству; для речовин, на які не встановлені нормативи граничнодопустимих викидів відповідно до законодавства, встановлюються величини масової витрати.

Адреса Тернопільської обласної військової адміністрації, до якої можуть надсилатися зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди: 46021, м. Тернопіль, вул. М. Грушевського, 8, телефон - 0(352) 52 07 88, e-mail: oda@te.gov.ua.

Строки подання зауважень та пропозицій: протягом 30 календарних днів з дня публікації повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІР ОТРИМАТИ ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ СТАЦІОНАРНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "СЕРВІСНО-ПРОМИСЛОВА КОМПАНІЯ" (ТОВ "СЕРВІСНО-ПРОМИСЛОВА КОМПАНІЯ"), ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ - 45108897, місцезнаходження юридичної особи: Україна, 48101, Тернопільська обл., Тернопільський р-н, м. Теревобля, вул. Січових Стрілцівців, 28, тел. +380673044002, адреса електронної пошти: srk45108897@gmail.com, має намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для об'єкта: установка котельна модульна КУМ-П8.0 за адресою: Україна, Тернопільська область,

Тернопільський район, с. Острів, вул. Промислова, 1.

Метою отримання дозволу на викиди - отримання офіційного документа, який дає право провадити діяльність на існуючому об'єкті, пов'язану із викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами.

Установка котельної модульної КУМ-П8.0 на базі котла парового NAPI S 4000 використовується для постачання технологічної пари на виробничі потреби ТОВ "МАРШАЛЛ ФАЙНЕСТ ТОБАККО ЮКРЕЙН" згідно договору. Номінальна паропроодуктивність котла парового NAPI S 4000 - 4,0 т. пари/год. Паливо - природний газ.

На об'єкті є організоване стаціонарне джерело викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Діяльність об'єкта належить до другої групи за ступенем впливу об'єкта на забруднення атмосферного повітря.

Види та обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря (тонн/рік): оксид вуглецю - 1,47648; оксиди

азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунку на діоксид азоту - 9,20525; вуглецю діоксид - 7 773,5526; азоту (I) оксид - 0,01323; метан - 0,13232.

Згідно з розрахунками розсіювання приземних концентрацій викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря під час експлуатації об'єкта перевищень медико-санітарні нормативи допустимого вмісту хімічних речовин в атмосферному повітрі населених місць нормативів немає.

Заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин не розроблялися - перевищень нормативів граничнодопустимих викидів немає.

Згідно з Законом України від 23.05.2017 № 2959-VIII "Про оцінку впливу на довкілля" діяльність об'єкта не належить до видів планованої діяльності та об'єктів, які підлягають оцінці впливу на довкілля.

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству. Для забруднюючих речовин в організованих викидах стаціонарних джерел встановлюються нормативи граничнодопустимих викидів (ГДВ), для речовин, на які не встановлені нормативи ГДВ згідно з законодавством - величини масової витрати. Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству.

Пропозиції із зауваження надсилали протягом 30 календарних днів з моменту опублікування даного повідомлення до Тернопільської обласної військової адміністрації за адресою: 46021, м. Тернопіль, вул. М. Грушевського, 8, тел./факс +38(0352) 25-95-93, адреса електронної пошти: eco_ter@eco.te.gov.ua.

astramia.com.ua

Медичний центр

Лікування алкоголізму та куріння

Психіатрія, неврологія, рефлексотерапія

Народна та нетрадиційна медицина

0352 634-5000

м.Тернопіль, вул. Малишка, 2

Самолікування може бути шкідливим для вашого здоров'я

ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМИ

П. загублене посвідчення дитини з багатодітної сім'ї на ім'я Сидорук Станіслав Сергієвич, видане відділом у справах сім'ї молоді та спорту Кременецької міської ради, вважати недійсним.

П. втрачений атестат про середню освіту, серія АС, №808137, видане у 1991 році Збаразькою середньою школою №1 на ім'я Криль Володимир Володимирович, вважати недійсним.

П. втрачену карту водія на ім'я Качмарський Володимир Омелянович, за номером UAD0000052926001, вадана ДП "ДержавтотрансНДІпроект" 14.02.2021 року, дійсна до 13.02.2026 року, вважати недійсною.

Я доволі часто запитую про це людей, які відвідують Збараж. І майже завжди їхня відповідь - "ні", "не читали", "вперше чуємо". І тоді у мене виникає непереможне бажання розповісти про відому польсько-збаразьку письменницю, котра народилася у нашому місті. Я не хочу показати гостям Збаража свою зарозумілість, а радше навпаки - розповісти про свій досвід запізнення з життям та творчістю Іди Фінк.

Цього року з'явилася ще одна нагода трохи більше розповісти про Іду Фінк. Комунальна установа "Центр культури і дозвілля" Збаразької міської ради отримала грант від Українського культурного фонду на реалізацію проекту "Іда Фінк. Музика життя". Ключовою подією має стати монографічна композиція та мультимедійна виставка Олеси Здороцької, а супутні заходи мають бути: книжкова виставка, панельна дискусія, іммерсивна екскурсія та низка інших активностей. Для мене знайомство з Ідою Фінк почалося у 2011 р., коли вперше потрапила на конференцію до Польщі. На той час я майже нічого не знала про єврейську громаду Збаража, ані про письменницю. Саме тоді, на конференції у Перемишлі, я познайомилася з перекладачкою, редакторкою та есеїсткою Наталією Римською, яка презентувала свій переклад книжки Анджее Хцкока. Коли Наталка почула, що я зі Збаража, то розповіла, що саме працює над перекладом з польської роману "Подорож" Іди Фінк, письменниці з мого рідного міста. Тоді я навіть гадки не мала, про кого йдеться. Іда Фінк, з дому Ландау, народилася 11 січня 1921 р. у Збаражі, у родині

Людвіка та Францішки Ландау. Батько дівчини був лікарем, а мати - викладачкою та віце-директоркою місцевої державної гімназії ім. Генрика Сенкевича, з польською мовою викладання. Згодом у цій гімназії навчалася і сама Іда, і її молодша сестра Ельжбета.

Після закінчення гімназії у Збаражі, у 1938 р., Іда вступила до Консерваторії Польського музичного товариства у Львові. Навчання перервав напад Німеччини на СРСР у червні 1941 року. Влітку того ж року Іда Ландау повернулася до рідного міста. Вже восени 1942 р. молода дівчина разом з батьком та сестрою (мати Францішка перед цим померла від раку) були змушені покинути рідний будинок і переселитися до гетто, як і решту місцевих євреїв.

Ще перед виселенням до гетто батько дівчат Людвік Ландау здобув для своїх дочок за чимали гроші "арійські папери", які допомогли їм виїхати на примусові роботи до Третього Райху. Іда та Ельжбета спочатку працювали на військовій фабриці, а після втечі - у різних сільських господарствах тамтешніх бауерів. У 1946 р. Іда Ландау разом з молодшою сестрою Ельжбетой повернулися до Польщі, до міста Клодзько, де на той час мешкав та пра-

Реклама

ШУКАЄТЕ КВАРТИРУ?

БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ

050 20 47 663

В. Лучаківського, 6

На дозвіллі

Тригонометрична функція	Державне герб	Вартість грошового знаку	Настановник Телемаха	Самовпевненість у поведінці	Продуктивність роботи
Червона кисля ягода	Перший чоловік	Електричний зарядження частинки	Німфа, покрана Герою за балакуність	Вигук перемоги	
Король спецій	Кріпак	Сланка спорова рослина	Вимерлий дикий бик	Англія-ська пивна	Положення тіла
Небо над лінійною горизонтальною	Зимові опади	Крики, гамір	Місяць посту в ісламі	Інертний газ	Артист
Вилонжена височина	Залежний феодал	Штучне земляне підвіщення	Відповіді на сканворд	Горілка з соку пальм	Автор поеми «Іліада»
Азотно-кисле срібло	Настоятель мечеті	Рибальське судно	Слово у християнстві	Результат додання	Сорок-м'язлива квітка
Доля	Хутряна данина Буддистський монах	Передня частина судна	Східно-слов'янське плем'я	Креслення приладу	Сім'я бджіл
Відкриття кімнатна піч	Електрична риба	Рибальське судно	Східно-слов'янське плем'я	Креслення приладу	Сім'я бджіл
Засіб переправи	Східний платан	Касовий талон	Дев'ятий ступінь у гамі	Брат-близнюк Ромула	Тваринний віск
Київський князь	Капітан «Наутилуса»	Франт	Тканина для верхнього одягу		

Справи приватні

ПРОДАЮ С/Г ТЕХНІКА
П. тракторні: обприскувачі 300; 400; 600 л; картоплесаджалку; картоплекопачку; сівалку; розкидач міңдобри; роторну косарку; грабарку; КЗН; культуратор мікрядний; плуги дво- і трикорпусні; капустяну саджалку; фрезу; дискову борону. Кінні: сівалку; косарку; копачку; плуг; грабарку; віялку. Тел.: (067) 288-71-29, (068) 032-53-61.

БУДМАТЕРІАЛИ
П. металочерепію, профнастил, усі комплектуючі до дахів; водостоки, плівки, утеплювачі, сходи на горішки. Гуртові ціни. Віззд, замір та проектування, безкоштовна доставка. Тел.: (067) 381-45-08, (097) 844-77-30.

П. паркани металеві: жалюзі паркан, рачно паркан, горизонт паркан, штахетник, паралети, металеві капелюхи на стовпи. Ціни помірні. Розрахунок і доставка безкоштовні.

Тел.: (067) 381-45-08, (097) 844-77-30.

КУПЛЮ
П. автомобілі: ГАЗ, ВАЗ, "Москвич", "Таврію", "Славу", іномарки, буси в будь-якому технічному стані. Можна без документів. Тел.: (098) 604-45-44, (066) 971-70-44.

РОБОТА
П. у цех художнього ковальства потрібні: зварювальник, коваль. Зарплата висока. Тел. (067) 909-79-74.

ШУКАЮ РОБОТУ
П. догляну за жінкою, можна подово, адже доїжджаю з села. Тел. (097) 693-61-09.

РІЗНЕ
П. фарбуємо дахи, церкви, покриваємо куполи під золото. Свід. серія ІН, №085873 від 07.03.2012 р. Тел. (098) 048-42-83.

Новостворений хореографічний колектив "Латірус" Будинку культури села Настасів Великобerezовицької селищної ради (керівник - методист хореографічного жанру Тернопільського обласного методичного центру народної творчості, заслужена працівниця культури України Лілія Вельган) здобув найвищу нагороду на традиційному міжнародному фестивалі-конкурсі "NESTIYA". У фестивалі, який тривав у болгарському місті Несебр, брали участь 28 колективів з 7 країн. Вітаємо учасників колективу та його керівницю із заслуженою перемогою.

Слова вдячності

ставлення до здоров'я своїх пацієнтів, турботу, високий професіоналізм, за теплоту та увагу, за добре слово, яке лікує краще будь-яких ліків.

Олена Володимирівна - лікар від Бога, завжди відкрита, добра, вмє підбадьорити.

Бути щасливим щастям інших - ось справжнє щастя і земний ідеал життя Олени Володимирівни.

Також дякуємо директору КНП "Тернопільська обласна клінічна лікарня", заслуженому лікарю України Ярославу Федоровичу Чайківському за добре серце, уміння вислухати і порадити, і за такий прекрасний, професійний колектив.

Від щирого серця бажаємо вам міцного здоров'я, щастя, втілення усіх задумів, натхнення та успіхів у вашій непростій, але такій важливій і шляхетній справі! Шани та любові вам, добробуту, невичерпної енергії, нехай кожен ваш день буде осяяний любов'ю і Божим благословенням.

Доземний вам, дорогі люди, уклін, усіх щедрот від неба і землі.

З найкращими побажаннями - вдячні пацієнти

Норвегія. Північна краса

■ Мене часто запитують: "Яка Норвегія?" І перше, що одразу хочеться відповісти, - вона красива. І всі слова-синоніми до слова краса. Вродлива, прекрасна, чарівна, мальовнича...

Тут неймовірна природа! На кожному кроці, куди не глянь, хочеться спинитися і писати картину.

Норвегія завоює своєю вродою. А ще вона любить тишу, булочки з корицею і сосиски з люмперами... Любить походи в глибини лісів, у висоти гір, до підніжжя річок, біля плеса озер, на береги морів! Норвегія захоплює! Закохує в себе з першого погляду і вже не відпускає!

Спочатку ми жили за полярним полюсом, де сильні вітри, високі засніжені гори, де взимку темрява, а влітку не заходить сонце... Син не хотів звідти їхати: "Я хочу залишитися тут, мамо. Тут добре, багато снігу..."

Потім переїхали на південь країни. Ми переїжджали в травні, там ще лежали сніги, зранку сто-

яв мороз... а коли приїхали в Осло, тут цвіли дерева, люди ходили в літньому одязі! Мені здалося, що це інша країна! Клімат набагато м'якший, місцевість нагадує українські Карпати... Всюди соснові ліси, гори, широкі ріки і озера, яких не злічити... Дикі тварини не бояться людей, підходять дуже близько до будинків, так само птахи. Це мене дуже дивувало спочатку! Вже кілька днів до тераси прибігає зайчик: прудкий, дикий, красивий!

Недавно мене запитали: "А там є літо?"

"Є, звісно", - усміхнулася я. І бувають дні, коли навіть дуже спекотно! Сонце просто спалює, наче хоче відігріти людей і природу за всі холодні дні, наче хоче компенсувати зимові морози.

А літні вечори холодні, із запахом осені...

Норвегія... вчу її мову, милуюся її пейзажами, вслухаюся в її тишу, читаю її історію, слухаю її спів і музику...

Така, як є, і ти її або любиш, або ні. Але якщо полюбиш, то це вже надовго...

Неля ДРИБОТІЙ

Презентація збірки «Творчість, обпалена війною»

■ 27 липня у Скалі-Подільській відбулася довгоочікувана презентація третьої збірки літературно-мистецького об'єднання "La Skala" - "Творчість, обпалена війною".

Ця книга народилася у буремний час війни. Її сторінки - це пам'ять, біль, надія й незламність українського духу. Видання присвячене полеглому воїну, талановитому танцюристу, який виступав на професійній сцені в Україні та за кордоном, мешканцю Скали-Подільської Валентину Павличука. Він також писав вірші, вони подані у книзі в розділі "Поезія, яка не матиме продовження".

Окремий розділ книги - "Завдяки їм ми маємо можливість творити" - присвячений воїнам Скали-Подільської громади. У книзі надруковані біографії Героїв, які загинули (за станом на квітень 2025 року). Це історії мужності, відваги і безмежної любові до України.

Упорядники збірки та ведуча заходу Олеся Касків наголосила: "З повагою і болем визнаємо, що не всі Герої, які загинули, згадані на сторінках цієї книги, бо війна триває. Ми схилиємо голови перед усіма, хто віддав життя за Україну - до і після виходу цього видання". Вона також згадала воїнів поіменно, висловила вдячність кожному з них та родинам загиблих.

На початку презентації прозвучав відеофрагмент гімну ласкалівців, адже цього року твор-

чому об'єднанню "La Skala" виповнюється десять років.

З молитвою та благословенням до присутніх звернувся отець Василь Германюк, а далі всі поринули у подорож сторінками книги.

У розділі "Історія, прожита серцем" подані розповіді переселенців, які були "звільнені" проти своєї волі. Вони знайшли прихисток у Скали-Подільській громаді. Ці історії записала краєзнавиця Оксана Ундерко.

Наступний розділ "Творчість поезії" - це вірші членів "La Skala": людей різних професій, об'єднаних любов'ю до поетичного слова. Кожен поет зачитав свій вірш, надрукований в книзі. Особливого шмату додала авторська пісня Алли Собіанської - її спів наповнив залу світлом і спокоєм.

Згадано тих ласкалівців, які відійшли у небуття, але їхня поезія продовжує жити у книзі у розділі "Незабутні".

У розділі "Творчість мистецтва" згадано творчих людей Скали-Подільської громади, які через пензель, вишивку, бісер та давні традиції народного ремесла відкривають перед нами глибинний світ краси. На сторінках зображено кольорові ілюстрації їхніх робіт і витворів.

Як зазначила Олеся Касків, створення збірки було справжньою командною працею, в якій кожен зробив свій неоціненний внесок. Вона також висловила вдячність: редакторці текстів Тетяні Філь - за уважність до кожного рядка; дизайнерці обкладинки Олені Держак - за образ, в якому містилися і біль, і надія, і перша мить, яку бачить і запам'я-

товує читач; поетесі Аліні Червоноокій - за поради, якими вона щиро поділилася; видавництву "Аксіома" (м. Кам'янець-Подільський) - за верстку та друку книги; Світлані Дубовій - матері загиблого воїна Валентина Павличука - за вагомий внесок у фінансування видання цієї книги.

На завершення заходу до присутніх звернулася: голова творчого об'єднання "La Skala" Євген Шпак;

педагог, журналіст, громадський діяч, член НСЖУ Петро Довгоша; головний спеціаліст відділу освіти, культури, сім'ї, молоді та спорту Скали-Подільської селищної ради Уляна Лукаш; директор художньо-меморіального музею Леопольда Ле-

вицького Олег Левицький; секретар Скали-Подільської селищної ради Наталія Лагазюк; перша очільниця творчого об'єднання "La Skala" Аліна Червоноока, яка розповіла, що зображення на обкладинці написане її чоловіком Артемом Червонооким, який, на жаль, загинув, а також там є силует обличчя Валентина Павличука, якому присвячена ця книга. Вона наголосила, що могили цих двох воїнів - поруч, і дуже символічно, що їхня творчість теж поруч.

Цей зворушливий захід став прикладом єдності, пам'яті, глибокої вдячності та невмирущої сили творчості, яка навіть у час війни продовжує жити та надихати.

Ольга ОСАДЧУК

«Життя, окрилене словом»

■ Днями у Тернополі відбулася мистецька імпреза з нагоди 85-літнього ювілею громадської діячки, поетеси, лікаря, почесної голови Тернопільського міського об'єднання ВУТ "Прогрес" ім. Тараса Шевченка, члена Національної спілки журналістів України Дарії Чубатої.

Захід пройшов у затишній залі бібліотеки-музею "Літературне Тернопілля". Під час дійства, сповненого вітань та поезії, лунали спогади та музика, розмови та побажання від друзів, знайомих, колег, митців, поціновувачів творчості вельмишановної ювілярки.

Нагородний знак міського голови за активну громадянську позицію, багаторічну сумлінну працю у сфері охорони здоров'я, просвітницьку діяльність, вагомий внесок у розвиток культури і мис-

тецтва Тернопільської міської територіальної громади, популяризацію національних цінностей Дарії Чубатої вручила начальниця управління культури і мистецтва Тернопільської міської ради Світлана Козелко.

Дарія Дмитрівна Чубата (з дому - Кащини) народилася 27 липня 1940 року у Тернополі. Працювала лікарем-терапевтом, двічі була депутатом Тернопільської обласної ради (1998-2002, 2002-2006 р.), відмінник охорони здоров'я

УРСР (1980 р.).

Вона авторка книг, публіцистичних статей у пресі, регіонального збірника "Тернопілля", автор і співавтор понад 50 науково-практичних праць. На вірші Дарії Чубатої написали музику композитори Микола Болотний, Іван Виспінський, Ігор Вовчак, Василь Дунець, Юрій Кіцила, Зіновія Присхуна та інші, її окремі поезії Микола Кривецький переклав мовою есперанто.

Загалом Дарія Чубата - відома у нашому краї людина. Її часто можна побачити на духовних заходах, мистецьких імпрезах, на концертах у філармонії та виставах у драмтеатрі. Вона веде здоровий спосіб життя й інших спонукає до цього.

Що ж, у ці ювілейні дні хай Господь посилає Дарії Дмитрівні здоров'я, довгі роки життя, жагу до творчості, повагу та вдячність від людей.

Галина ВАНДЗЕЛЯК

Володар миру, або Про духовний Всесвіт у коротких рядках

■ В руці тримаю його книжку. Останню. Таки останню... В серці тримаю його посмішку. Щиру... Відверту... В думках тримаю його Слова. Вони розмаїті, мов листки на деревах, як росинки на отавах. І книжка має назву дивну - "На розгортці трави". Розгортаю, аби потрапити в ауру мислення й почуттів Володимира Кравчука. І вас хочу провести отими луками та стежинами, протоптаними серцем автора.

але вже... там. Тому, ще на землі, ходжу росляними травами і запрошую вас до світанковості поетичних сторінок Майстра Слова. Володя завершив житейську дорогу на 65-му році життя.

Відкриваю книжку на 65-й сторінці. "На цвинтар знов кличе Покрова. / Між сліз повилопує трави, / З батьками ведучи розмову / Уявну й таку полинаву. / А сонечко запалудневе / Мовчить над обірваним шляхом. / Від тиші оглухли дерева, / Лиш дятел достукне цвяхи...". Перечитав, і в душі повіяло прохолодою. Побачив перед собою оті оглухлі від безмовності дерева життя. Древа роду. Древа, що корінням вглибилися у минуле, а на верховіттях тримають хмарини незвідання. Але чим же почав свою добірку поет, якого думкою відкрив свої роздуми?

"Це тепле Новоріччя, / Немов твої обійми. / Моргають протиріччя / Вогнями голубими. / Ніч день веде за руку / Без подиву сніжинки. / Не дітлахи, онуки... / І дощик із ялинок". І вже тепло розлилося тілом, огорнуло обіймами коханої, дітей та внуків.

Віртуоз коротких поезій. Коротких за кількістю рядків, а глибоких до просвітлення душі, до болю і тиші, до прагнення самому відкритися, висловитися, очиститися від скверни й словоблудства. Такий він - дивотворець Володимир Кравчук. Часом видається, що тримаю в долонях перлинку образків, що п'ю з чистого джерела живототи мрій та прагнень. Його боліло не лише тіло, його боліло незвідання майбуття.

"...Вже й ця весна римується з війною, / Думки бубавить протонний щем. / Двокрапка у контексті не героїзм: / "Допоки ще?..." Та знову маятником його думки перебігають в інший вимір, у інший світ, у інші емоції. "Сива хата в маминій хустині / Перехрестить поглядом мене". Думки про дитинство, про своїх батьків, як зоринки наповнюють небеса його поетичних одкровен. Та враз зустрів рядок, за який, мов за колючку троянди, зачепилося моє серце. "Насилася мати, в клопотах, як осінь, / Межею роси збила, мов жалі. / На картоплі погодив Бога просить, / І ВІН, здається, слухав-

ся її. / Чомусь мене у цьому сні немає..."

Що це - передчуття? Якийсь прогноз кінецьності життя? Аж обпекло мене оте: "Чомусь мене у тому сні немає..." Ти є, Володю, але не в сні. Ти є у строфах і подихах поміж словами. Ти є у стукоті серця твоїх рідних. Ти є у Царині Слова, як засівач і живвар духовних врожаїв. Але ще декілька унікальних образків від Володимира Кравчука. Вчитайтесь. Вслухайтесь. Відчуйте. "Недописаним віршем Ти мені зацвіла", "Світанок ніч розтер на попіл", "Жне місяць світло, зір стернини лише за серпом", "Яке ж це слово мовчазне, коли нещирість промовляє", "Вже після заохололого плачу гніздо в чеканні тихо посивіє", "Аплодують листям клени. Це про осінь - не про мене". Але завершу оту поетичну вервицю рядками, що народили назву збірки. "Намалювано час, / Що проходив повз нас, / На розгортці трави, на мовчанні каліни..."

Дякую Богові, що звів наші стежини на творчих просторах. Дякую тобі, Володимире, за довіру і віру безмірну у торжество правди. Дякую долі, що маю можливість запросити вас, шановні читачі, пригубити це дивовижне вино поезій Володимира Кравчука. Насолоджуйтесь джерельною справжністю!

Олег GERMAN